

CRO
GREEN

HRVATSKA - U SKLADU S PRIRODOM

Naklada: UDRUGA - MARSHALL PLAN HRVATSKA – BUDUĆNOST UZ DIJASPORU
Adresa: Bukovačka cesta 213, 10000 Zagreb, OIB 29807159755 / Matični br. 05915627
Odgovorne osobe: Zdenko Štriga, Robert Hadžić, Ivo Grgić
Kontakt: +385 91 640 4790 / +49 176 84830093
E-mail: marshallplan.dijaspora.hr@gmail.com

ODRŽIVA BUDUĆNOST

U HARMONIJI S PRIRODOM

Održivi razvoj kao temelj ekološke budućnosti

Obvezujemo se ispuniti potrebe današnje generacije, bez ugrožavanja mogućnosti budućih generacija. Ključ našeg djelovanja leži u učinkovitom korištenju resursa, zaštiti okoliša i razvoju dugoročnih rješenja koja jamče održivu budućnost.

Ključni principi za ekološku budućnost RH:

- ✓ Očuvanje prirodnih životnih temelja
- ✓ Socijalna odgovornost za uspješno zajedničko življenje
- ✓ Ekonomski sustavi koji poštuju prirodu i društvo

Poštovani

Hrvatski zemljopisni, prirodni i kulturni prostor, nakon ljudi, najvrednije je nacionalno blago. Hrvatska, kao zemlja bogate povijesti, skrbeći o pomorskom, vodnom, šumskom i poljoprivrednom javnom dobru izuzetne prirodne i biološke raznolikosti, stoji pred povijesnom prilikom da se pozicionira kao predvodnik u ekološkoj proizvodnji unutar Europske unije. Ovaj projekt, koji nastoji spojiti naš prirodni i poljoprivredni potencijal s modernim tržišnim potrebama, daleko nadilazi gospodarske ambicije – on predstavlja viziju Hrvatske koja čuva i održivo upravlja svojim prirodnim bogatstvom, promiče zdravlje i osnažuje lokalne zajednice.

Središnja nit ove inicijative jest uloga hrvatske dijaspor – naših ljudi koji su tijekom desetljeća i stoljeća gradili živote diljem svijeta, ali su uvijek nosili Hrvatsku u srcu. Njihovo znanje, iskustvo i kapital danas su ključni za zaokret u strateškom i svakodnevnom promišljanju budućeg održivog razvoja, a u sklopu toga i jačanju domaće ekološke proizvodnje.

Angažiranjem dijaspor u ovom projektu stvaramo most između Hrvatske i svijeta, čime ne samo da podupremo poljoprivredni napredak nego stvaramo temelje za demografsku revitalizaciju. Povratkom naših iseljenika donosi se ne samo gospodarski doprinos, obnavljaju zajednice, jača društvena povezanost i osigurava dugoročna održivost već se osigurava i promocija Hrvatske kao privlačnog prostora za život i putovanja.

Strategija razvoja ekološke proizvodnje u Hrvatskoj temeljena je na sinergiji bogatstva različitosti i prirodnih prednosti – poput plodnog tla, čiste vode i povoljne klime – te inovacija i međunarodnog iskustva koje naša dijaspora može ponuditi.

Nema hrvatske regije koja ne posjeduje sve preduvjete da postane predvodnica i sudionik agroekološke tranzicije. Promicanje ekološke poljoprivrede donosi novu vrijednost proizvodima s hrvatskih polja, čime osiguravamo bolju poziciju na zahtjevnom europskom tržištu.

Ova inicijativa nije samo poljoprivredni projekt – ona je poziv na zajedništvo, prilika za ujedinenje iseljenika i domovine u stvaranju bolje budućnosti. Vodeći se primjerima drugih zemalja koje su uspjele uključiti dijasporu u razvojne projekte, Hrvatska ima priliku postaviti nove standarde i postati svijetli primjer u Europi.

S vjerom u potencijal našeg naroda i ljepotu naše zemlje, ovaj projekt posvećujemo generacijama koje dolaze. Njime šaljem poruku da Hrvatska može i mora biti zemlja održivog razvoja, prilika i nade za sve one koji je vole, bilo da su unutar njezinih granica ili daleko izvan njih.

Zdenko Striga

Savjetnik Vlade RH pri Ministarstvu demografije i useljništva i gospodarske mogućnosti.

CILJ, VIZIJA, MISIJA PROJEKTA

CILJ PROJEKTA

Pozicioniranje Hrvatske kao lidera u ekološkoj poljoprivredi u EU

Cilj ovog projekta je pozicionirati Hrvatsku u vrhu EU u pogledu ekološke poljoprivrede, čime će se omogućiti razvoj održivog poljoprivrednog sektora s visokom konkurentnošću na globalnim tržištima. Cilj je uspostaviti održiv, ekološki prihvatljiv poljoprivredni sustav koji će ne samo zadovoljiti potrebe potrošača za „zdravim“, već i doprinijeti jačanju poljoprivrede Hrvatske kao ključnog ekonomskog sektora. Unapređenjem poljoprivredne infrastrukture, uvođenjem inovacija te povećanjem proizvodnje ekoloških proizvoda, Hrvatska može postati lider u EU po kvaliteti i ekoloških proizvoda. Također, projekt će omogućiti povratak dijaspore u sektor poljoprivrede, što će doprinijeti demografskoj revitalizaciji i promjeni migracijskih trendova.

VIZIJA PROJEKTA

Održiva Hrvatska kao ekološki predvodnik u EU

Vizija ovog projekta je stvoriti Hrvatsku kao europsku destinaciju prepoznatljivu po visoko razvijenoj ekološkoj poljoprivredi. Cilj je stvoriti simbiozu između inovativnih poljoprivrednih metoda, očuvanja okoliša i povećanja konkurentnosti na globalnim tržištima ekoloških proizvoda. Hrvatska, sa svojim iznimnim prirodnim resursima, geografskim položajem i povoljnim klimatskim uvjetima, ima izuzetnu priliku postati lider u proizvodnji ekoloških proizvoda poput maslinovog ulja, vina, povrća, voća, mesa i drugih proizvoda i prerađevina od njih. Ova vizija uključuje i povratak dijaspore i integraciju novih generacija u poljoprivredu i agrokompleks, čime će se ne samo unaprijediti proizvodni kapaciteti, nego i doprinijeti demografskoj revitalizaciji zemlje. Aktivno uključivanje dijaspore biti će ključni faktor u ostvarivanju ove vizije jer će omogućiti prijenos iskustva, kapitala i inovacija što će potaknuti dugoročnu održivost sektora.

MISIJA PROJEKTA

Razvoj ekološke poljoprivrede kao temelj za održivi gospodarski rast i demografski oporavak Hrvatske

Projekt se temelji na tri ključna stupa: održivom razvoju poljoprivrede, inovacijama u proizvodnim procesima te uključivanju dijaspore u ovaj proces. Kroz ekološku poljoprivredu želimo smanjiti negativne utjecaje tradicionalne proizvodnje na okoliš, stvoriti stabilnu i profitabilnu poljoprivredu koja će zapošljavati nove generacije te ponuditi visoko kvalitetne ekološke proizvode na europskim i globalnim tržištima. Povratak dijaspore, uz kvalitetnu edukaciju i potpore, omogućit će prijenos znanja i investicija, čime će se stvoriti konkurentna poljoprivredna gospodarstva i aktivno doprinijeti smanjenju negativnog demografskog trenda.

CILJ

VIZIJA

MISIJA

Poštovani

Ekološka poljoprivreda kao strateški prioritet poljoprivrede RH

Zaštita prirodnih proizvodnih resursa temelj je očuvanja života za sadašnje i buduće generacije. Suočeni s izazovima onečišćenja krajobraza, klimatskih ekstrema i gubitka biološke raznolikosti, razvoj ekološke poljoprivrede nije samo odabir nego veliki zaokret u sveukupnom repozicioniranju HR poljoprivrede, od poljoprivredne politike do prehrambenih navika.

Republika Hrvatska mora iskoristiti raspoložive i često izvan proizvodne funkcije očuvane prirodne resurse kao i raznovrsne agroekološke uvjete za veću proizvodnju, ali i za promicanje održive poljoprivrede i ukupnog ruralnog razvoja.

Glavni cilj je uspostaviti model koji uvažavajući regionalne različitosti čuva krajobraz i potiče proizvodnju proizvoda izuzetne kakvoće koji će biti konkurentni na domaćem i međunarodnom tržištu.

Dosadašnji rezultati javnih politika nisu rezultirali većim pomacima te Hrvatska i dalje baštini konvencionalnu proizvodnju, najčešće cjenovno nekonkurentnu na europskom tržištu. Istovremeno, značajan dio Hrvatske je izvan proizvodnje i demografski je devastiran. On je (Banovina, Kordun, Lika, Dalmatinska zagora) većim dijelom uz državnu granicu s BiH što je osim proizvodnog i sigurnosno pitanje.

Središnja načela ovog Programa su osiguranje pravedne uporabe resursa, očuvanje tla, promicanje lokalne proizvodnje, stvaranje povoljnih uvjeta za mlade, posebno iz dijaspe na povratak i bavljenje poljoprivredom. Cijeli Program se zasniva na raznolikosti proizvodnje, očuvanju biološke raznolikosti te razvoju održivih poljoprivrednih gospodarstava.

Početak Projekta je osnivanje Razvojnog centra za ekološku poljoprivredu i zadrugarstvo sa sjedištem na Banovini. Razvojni centar će pružati svekoliku agroekonomsku potporu poljoprivrednicima s posebnom usmjerenošću na edukaciju te poticanje inovacija u ekološkoj proizvodnji.

Odabir Banovine je namjeran jer je područje s tradicijom poljoprivredne proizvodnje i brendiranja na globalnom tržištu (Gavrilović). Područje Banovine ima značajan potencijal za ekološku poljoprivredu, gospodarski i demografski je devastirano, a blizu je većih potrošačkih tržišta (Zagreb, maritimni turizam te zemlje Zapadne Europe). Rezultati dosadašnje ekonomske i poljoprivredne politike su pojačana depopulacija, posebno mlađeg naraštaja, pri čemu se taj proces odvija i danas. Zbog toga glavnina aktivnosti Centra će biti na povratku i dolasku mladih, osobito onih iz dijaspe, bez kojih će se ovo, ali i slična područja nastaviti urušavati i postati „laka lovina“ sumnjivom kapitalu i prijetnja nacionalnoj sigurnosti.

Buduće investicije u ekološku poljoprivredu omogućit će otvaranje novih radnih mjesta, razvoj održivih poljoprivrednih gospodarstava i stvaranje pozitivnog ozračja života u ruralnom prostoru nadomak grada Zagreba. U svemu tome je ogromna uloga Razvojnog centra za ekološku poljoprivredu i zadrugarstvo Centar.

Revitalizacija Banovine kroz ekološki razvoj može postati simbol održivog gospodarskog rasta, što bi imalo izuzetne demografske koristi. Povratak dijaspe i uključivanje mladih u poljoprivredne inicijative ne samo da bi obnovilo područje, već bi doprinijelo stabilizaciji i pozitivnoj promjeni demografske slike Hrvatske u cjelini. Za stabilnost poljoprivredne proizvodnje na relativno manjim površinama preduvjet je poslovno povezivanje, u ovom slučaju putem zadruga. Vjerujemo da model zadruge najbolje odražava snagu zajedničkog djelovanja, osiguravajući pravedne uvjete za sve dionike, uključujući ljude, životinje i okoliš.

Pozivamo sve zainteresirane – poljoprivrednike, stručnjake, predstavnike lokalne zajednice i druge da nam se pridruže u ovom Projektu. Ekološka poljoprivreda nije samo način proizvodnje hrane, već i ključna investicija u održivu i zdravu budućnost Hrvatske.

Prof. dr. sc. Ivo GRGIĆ

EKOLOŠKA POLJOPRIVREDA NA GLOBALNOJ RAZINI

Stanje ekološke poljoprivrede u svijetu

Podaci za 2022. godinu i 188 država pokazuju da su površine u ekološkoj proizvodnji u snažnom porastu i iznose preko 96 milijuna hektara, najviše zahvaljujući rastu u Australiji. Prastao je i broj ekoloških proizvođača, povećavši se za više od 20 posto i njihov broj je oko 4,5 milijuna, a prodaja organskih proizvoda dosegla je gotovo 135 milijardi eura.

Godine 2022. oko 2,0 posto svjetskog poljoprivrednog zemljišta bilo je pod ekološkim uzgojem. Najveći udio ekoloških poljoprivrednih površina, po regijama, bio je u Oceaniji (14,3 posto) i u Europi (3,7 posto). Europska unija ima udio od 10,4 posto.

U 2022. poljoprivredno zemljište u ekološkoj proizvodnji povećalo se na svim kontinentima i to za 20,3 milijuna hektara odnosno za 26,6 posto. Najveće apsolutno povećanje zabilježeno je u Australiji, Indiji i Grčkoj. U Australiji se povećalo za 17,328.259 hektara (+49 posto), dok je Indija doživjela rast od 2,068,825 hektara (+78 posto), a Grčka je zabilježila povećanje od 390.223 hektara (+73 posto).

Prema FiBL-u prodaja organske hrane i pića u 2022. godini bila je gotovo 135 milijardi eura. Zemlje s najvećim tržištima organski proizvedene hrane bile su Sjedinjene Države (58,6 milijardi eura), Njemačka (15,3 milijarde eura) i Kina (12,4 milijarde eura). Relativno najveće pojedinačno tržište bile su Sjedinjene Države (43 posto svjetskog tržišta), slijede Europska unija (45,1 milijarda eura, 34 posto) i Kina (12,4 milijarde eura, 9,2 posto). Najveću potrošnju po stanovniku imala je Švicarska od 437 eura. Najveći unutar državni ekološki tržišni udjeli ostvareni su u Danskoj (12,0 posto), Austriji (11,5 posto) i Švicarskoj (11,2 posto).

Ovi podaci ukazuju na rastući trend i sve veće prihvaćanje ekološke poljoprivrede diljem svijeta, s posebnim naglaskom na Europu. Rast nije samo posljedica povećane svijesti potrošača o zdravlju i održivosti, već i globalnih trgovinskih struktura koje omogućuju širi plasman ekoloških proizvoda.

Ekološka poljoprivreda između regionalizacije i globalizacije

Ekološka poljoprivreda, koja se temelji na održivim praksama i očuvanju prirodnih resursa, sve više privlači pažnju poljoprivrednika i potrošača diljem svijeta. Od svojih početaka bila je usko povezana s regionalnim konceptima kao što su kružno gospodarstvo i uzgoj stoke u skladu s prirodnim kapacitetima zemljišta. No, rast potražnje za ekološkim proizvodima, osobito u razvijenim zemljama, omogućio je globalizaciju ovog sektora.

Regionalna dimenzija ekološke poljoprivrede

Regionalna prodaja ostaje važan stup ekološke poljoprivrede. Ona potrošačima omogućava svježije i visokokvalitetne proizvode specifične za određene regije, npr. tradicionalnih sorti voća ili povrća. Također pomaže očuvanju kulturnog naslijeđa, poput voćnjaka na livadama ili planinskih pašnjaka, što doprinosi biološkoj raznolikosti i turističkoj atraktivnosti ruralnih područja.

Primjerice, u Njemačkoj su popularni proizvodi poput regionalnog meda ili sireva proizvedenih na malim farmama, koji ne samo da zadovoljavaju lokalne standarde kvalitete već i potiču lokalno gospodarstvo. Studije pokazuju da potrošači sve više preferiraju regionalne proizvode i spremni su za njih platiti višu cijenu zbog povjerenja u njihovo podrijetlo i ekološki način proizvodnje.

Globalizacija i izazovi

Iako je regionalna prodaja dominantna, ekološka poljoprivreda je posljednjih desetljeća doživjela značajnu globalizaciju. Ovo je posebno vidljivo u trgovini egzotičnim proizvodima poput kave, čaja i kakaa, koji se uzgajaju u zemljama globalnog Juga. Prema podacima, čak 84 % ekoloških poljoprivrednika nalazi se u Aziji, Africi i Latinskoj Americi. Ovi proizvodi često dolaze do potrošača u Europi i Sjevernoj Americi, gdje potražnja za ekološkim proizvodima znatno premašuje njihovu proizvodnju.

EKOLOŠKA POLJOPRIVREDA NA GLOBALNOJ RAZINI

Međutim, globalizacija nosi i određene probleme. Povećani pritisak na cijene i konkurencija dovode do specijalizacije u poljoprivrednoj proizvodnji, što može rezultirati gubitkom lokalnih prerađivačkih i trgovačkih struktura. Primjerice, uvoz stočne hrane i drugih sirovina može smanjiti potražnju za domaćim proizvodima, čime se narušava stabilnost lokalnih tržišta.

Utjecaj na okoliš i zdravlje

Jedan od glavnih izazova globalizacije ekološke poljoprivrede je povećanje transporta. Uvoz egzotičnih proizvoda poput avokada ili manga, koji se često transportiraju na velike udaljenosti, ima znatan negativan utjecaj na okoliš. Ekološki otisak takvih proizvoda znatno je veći od onih koji se proizvode lokalno. Na primjer, proizvodnja i transport jedne tone avokada u Meksiku za europsko tržište emitiraju oko 1,5 tona CO₂. Transport svježih poljoprivrednih proizvoda na velike udaljenosti ne samo da ima negativan utjecaj na okoliš, već se gubi i njihova nutritivna vrijednost zbog berbe prije njihove pune zrelosti. Osim toga, nužno je primijetiti i određena tehnološka rješenja i kemijska sredstva kako bi se očuvala njihova svježina na putu do potrošača, što je često u suprotnosti s načelima zdrave prehrane.

Regionalna prodaja kao odgovor na izazove

Regionalna prodaja pruža održivu alternativu globaliziranoj trgovini. Ona smanjuje potrebu za transportom, čime se smanjuju emisije stakleničkih plinova i negativan utjecaj na okoliš. Osim toga, omogućuje potrošačima pristup svježim, sezonskim proizvodima veće nutritivne vrijednosti, uz istovremeno poticanje lokalnog gospodarstva.

Primjerice, u Švicarskoj su uvedeni poticaji za lokalnu proizvodnju i distribuciju ekoloških proizvoda, što je rezultiralo smanjenjem uvoza i povećanjem samodostatnosti. Slične inicijative mogu se pronaći i u Hrvatskoj, gdje projekti poput „OPG-ova s ekološkim certifikatom“ dobivaju sve veću podršku.

Uloga politike i potrošača

Mjere poljoprivredne politike ključne su za daljnji razvoj ekološke poljoprivrede. Primjerice, subvencije za lokalnu proizvodnju i distribuciju mogu pomoći u očuvanju malih poljoprivrednih gospodarstava i povećanju njihove konkurentnosti. Također, bolje označavanje proizvoda omogućuje potrošačima informirani izbor, čime se potiče kupnja lokalnih ekoloških proizvoda.

Potrošači imaju ključnu ulogu u oblikovanju tržišta. Njihova spremnost da plate više za kvalitetne ekološke proizvode iz lokalne proizvodnje potiče rast ovog sektora. Na primjer, istraživanja u Austriji pokazuju da čak 60 % potrošača preferira lokalne proizvode, dok 45 % njih aktivno traži proizvode s oznakom ekološkog certifikata.

Ekološka poljoprivreda nastavlja rasti na globalnoj razini, balansirajući između regionalizacije i globalizacije. Dok globalna trgovina omogućuje širi plasman proizvoda i pruža prilike malim poljoprivrednicima u manje razvijenim zemljama, regionalna prodaja ostaje ključna za očuvanje okoliša, poticanje lokalnog gospodarstva i održavanje biološke raznolikosti.

Kako bi se maksimizirale prednosti ekološke poljoprivrede, potrebno je unaprijediti političke okvire, poticati regionalnu proizvodnju i educirati potrošače o važnosti održivog izbora hrane. Samo sinergijom između proizvođača, potrošača i donositelja odluka moguće je postići održivu budućnost za ekološku poljoprivredu i naše zajednice.

POTENCIJAL HRVATSKE U EKOLOŠKOJ POLJOPRIVREDI

Hrvatska, zahvaljujući svojoj geografskoj poziciji, raznolikim klimatskim uvjetima, bogatoj bioraznolikosti i plodnom zemljištu, ima izvanredne preduvjete za razvoj ekološke poljoprivrede. Kao zemlja koja je na raskrižju Mediterana, srednje Europe i Balkana, Hrvatska uživa benefite blage mediteranske klime na jugu, kontinentalne u unutrašnjosti te planinskih regija s obiljem padalina. Uz to, dugoročno očuvanje tradicije poljoprivredne proizvodnje i raznovrsnost autohtonih sorti biljaka i pasmina domaćih životinja su dodatna konkurentna prednost.

S obzirom na globalni porast potražnje za ekološkim proizvodima, Hrvatska može strateški pozicionirati ekološku poljoprivredu kao temelj svog ukupnog gospodarskog razvoja, s ambicijom da postane među vodećim zemljama u Europi u proizvodnji ekološke hrane i pića.

U Hrvatskoj je u 2023. godini evidentirano ukupno 6.695 subjekata u ekološkoj poljoprivredi, od čega je 6.274 ekoloških poljoprivrednih proizvođača i 421 prerađivač. U odnosu na 2022. godinu, broj subjekata u ekološkoj poljoprivredi je veći za 2,8%, a u usporedbi s 2013. godinom čak za 41,2%.

Ukupna površina pod ekološkom proizvodnjom u 2023. godini iznosila je 119,9 tisuća hektara, što čini 8,1% ukupno korištenih poljoprivrednih površina. Prema kategorijama zemljišta u ekološkoj biljnoj proizvodnji najzastupljeniji su trajni travnjaci (52,7% ukupnih površina pod ekološkom proizvodnjom), slijede oranice i vrtovi s 34% te trajni nasadi s 13,3%. Za proizvodnju ekološki uzgojenog povrća koristi se svega 0,5% ukupnih površina oraničnih usjeva pod ekološkom proizvodnjom te sektor povrtlarstva predstavlja velik potencijal za širenje ekološke proizvodnje.

PREDNOSTI HRVATSKE ZA RAZVOJ EKOLOŠKE POLJOPRIVREDE

Klimatski uvjeti i plodno tlo

Hrvatska ima oko 2,7 milijuna hektara poljoprivrednog zemljišta, od čega je 1,3 milijuna hektara oranica. Ova površina, zajedno s više od 2000 sunčanih sati godišnje u priobalnim regijama, pruža idealne uvjete za uzgoj ekoloških usjeva poput maslina, vinove loze, povrća i ljekovitog bilja. Kontinentalni dio Hrvatske bogat je plodnim tlima poput černozema, dok područja Like i Gorskog kotara nude mogućnost razvoja stočarstva u prirodnim uvjetima. Dolina Neretve pogodna je za ekološku proizvodnju agruma, dok Istra ima potencijal za certificiranu proizvodnju maslinovog ulja i vina, koja već uživaju međunarodnu prepoznatljivost.

Bioraznolikost

Hrvatska je jedna od najbogatijih europskih zemalja po bioraznolikosti. Postoji više od 4000 autohtonih biljnih i životinjskih vrsta koje se mogu koristiti u ekološkoj poljoprivredi. Autohtone sorte, poput istarske buče, dalmatinske kapulice, paške ovce ili istarskog goveda, pružaju ne samo visoku kvalitetu, već i autentičnost koja je sve više tražena na globalnim tržištima.

Tradicionalna poljoprivreda

Mnogi ruralni dijelovi Hrvatske još uvijek koriste metode uzgoja koje su vrlo bliske ekološkoj poljoprivredi. Minimalna upotreba sintetičkih kemikalija i strojeva olakšava prelazak na certificiranu ekološku proizvodnju, čime se smanjuju početni troškovi konverzije.

Geografski položaj i tržišni potencijal

Blizina velikih europskih tržišta, poput Njemačke, Austrije i Italije, omogućuje Hrvatskoj povoljan izvoz ekoloških proizvoda. Europska unija je vodeći svjetski potrošač ekoloških proizvoda, a tržište EU za ekološke proizvode raste po godišnjoj stopi od 8%.

MOGUĆNOSTI ZA RAZVOJ HRVATSKE KAO VODEĆE EKOLOŠKE ZEMLJE

Provedba strateškog plana za ekološku poljoprivredu

Razvoj ekološke poljoprivrede mora biti prioritet u nacionalnim strategijama. Iako je Strateškim planom do 2030. godine predviđeno povećanje površina pod ekološkom proizvodnjom s trenutnih 7% na 12% ukupnih

POTENCIJAL HRVATSKE U EKOLOŠKOJ POLJOPRIVREDI

poljoprivrednih površina, potencijal rasta ekoloških površina je značajno veći. Za usporedbu, Austrija kao jedna od predvodnika ekološke proizvodnje ima više od 25% poljoprivrednih površina razvrstanih kao ekološke.

Investicije u obrazovanje i infrastrukturu

Edukacija poljoprivrednika o ekološkim metodama, uz subvencije za nabavu opreme poput kompostera, sustava za navodnjavanje i obnovljivih izvora energije, ključna je za uspjeh. Povećanje ulaganja u istraživanje i razvoj autohtonih sorti i pasminatakođer će omogućiti stvaranje proizvoda visoke dodane vrijednosti.

Podrška mladim poljoprivrednicima

Programi poticanja mladih za bavljenje ekološkom poljoprivredom kroz porezne olakšice, start-up potpore i financiranje zelenih projekata mogu spriječiti iseljavanje ali i revitalizirati ruralna područja.

Certifikacija i marketing

Hrvatska bi mogla razviti nacionalni certifikat "EKO Hrvatska" kao prepoznatljivi brend na europskom tržištu. Jačanje promocije na sajmovima, društvenim mrežama i suradnja s turističkim sektorom povećati će vidljivost hrvatskih proizvoda. Hrvatska, s obzirom na svoj udio u europskoj poljoprivredi, ima izuzetno velik broj proizvoda s europskim oznakama kvalitete. Istarski med je postao 50. hrvatski proizvod na toj listi. Dobivanje ekološkog certifikata za te proizvode predstavljao bi značajan iskorak u njihovom pozicioniranju na najzahtjevnijim tržištima, te istovremeno potaknulo povećanje proizvodnje proizvoda veće dodane vrijednosti.

PRIMJERI USPJEHA U HRVATSKOJ

Istarsko maslinovo ulje

Ekološko maslinovo ulje iz Istre je već među najboljima na svjetskim tržištima. Certificirana proizvodnja dodatno povećava vrijednost ovog proizvoda, a s dodatnim investicijama u promociju, Istra bi mogla postati globalni lider u ovom segmentu.

Paški sir

Ekološka proizvodnja paškog sira, koji se proizvodi od mlijeka ovaca koje pasu autohtone biljke na otoku Pagu, pruža savršen primjer spoja tradicije i modernih ekoloških standarda.

Proizvodnja lavande i ljekovitog bilja

Dalmacija ima izvanredan potencijal za uzgoj ekološke lavande, smilja i drugih ljekovitih biljaka, koje su tražene na međunarodnim tržištima za proizvodnju kozmetike i eteričnih ulja.

PODRŠKA VLADE RH

Hrvatska ima sve potrebne preduvjete da bude među vodećim europskim zemljama u ekološkoj proizvodnji hrane i pića. Međutim, to zahtijeva stratešku i koordiniranu akciju na nacionalnoj razini.

Ključne podrške uključuju:

1. Provedba nacionalne strategije za ekološku poljoprivredu s konkretnim ciljevima do 2030. godine.
2. Financijske potpore za poljoprivrednike u procesu prelaska na ekološku proizvodnju.
3. Ulaganje u obrazovanje i istraživanje te promociju autohtonih sorti i pasmina.
4. Povezivanje poljoprivrede s turizmom, agroturizam i drugi vidovi turizma te jaču promociju ekoloških proizvoda u turističkom sektoru.
5. Jačanje izvoza i stvaranje prepoznatljivog brenda "EKO Hrvatska".

Ako Hrvatska usmjeri resurse u ove prioritete, može postati lider u proizvodnji visoko kvalitetne, ekološke hrane i pića, doprinoseći ne samo gospodarskom razvoju, već i očuvanju okoliša, revitalizaciji ruralnih područja i jačanju nacionalnog identiteta na globalnoj sceni.

PRIRODNO BOGATSTVO HRVATSKE I NJEZINI POTENCIJALI ZA RAZVOJ EKOLOŠKE POLJOPRIVREDE

Hrvatska, smještena u srcu Europe, na raskrižju Sredozemlja, Panonske nizine i Dinarskog gorja, obiluje prirodnim bogatstvima i raznolikim klimatskim uvjetima koji su idealni za razvoj ekološke poljoprivrede. Od brežuljaka Zagorja do plodnih ravnica Slavonije, od vinograda Istre do maslinika Dalmacije, svaka regija donosi jedinstvene prednosti koje omogućuju proizvodnju visokokvalitetnih ekoloških proizvoda. S obzirom na bogatu bioraznolikost i prirodne predispozicije, Hrvatska ima potencijal postati vodeća zemlja Europske unije u dijelu ekološke poljoprivrede. Spoznaja da ekološka mreža Natura 2000 pokriva 36,8 % kopnenog teritorija Hrvatske te 9,3 % mora pod nacionalnom jurisdikcijom, važna je pretpostavka koja bi trebala usmjeravati budući razvoj Republike Hrvatske temeljenim na održivim principima. Dugoročno to može predstavljati ključnu komparativnu prednost naše zemlje u europskim, ali i širim razmjerima.

Zagorje – Raj za voćarstvo i povrtlarstvo

Zagorje, smješteno u sjeverozapadnom dijelu Hrvatske, poznato je po svojim brežuljkastim krajolicima, čistoj prirodi i bogatoj tradiciji u voćarstvu, vinogradarstvu i povrtlarstvu. Područje je idealno za uzgoj jabuka, krušaka, šljiva, trešanja, vinove loze. Ekološka proizvodnja u kombinaciji s lokalnim sortama, poput stare sorte jabuke zvane "šampanjka," može stvoriti proizvode visoke dodane vrijednosti, poput prirodnih sokova, džemova i sušenog voća. Zagorje također nudi povoljne uvjete za uzgoj povrća, uključujući krumpir, kupus, mrkvu i grah. Osim navedenog, značajan je potencijal u peradarstvu (slobodni uzgoj na manjim površinama), a posebno nadaleko poznate autohtone pasmine zagorskog purana. Certifikacija tih proizvoda kao ekoloških mogla bi značajno povećati njihovu tržišnu vrijednost i potaknuti turizam kroz agroturističke programe, koji bi povezivali lokalne poljoprivrednike s posjetiteljima.

Međimurje – Plodno tlo za vinograde i voćnjake

Međimurje, najmanja županija u Hrvatskoj, poznata je po poljoprivrednoj tradiciji i plodnim tlima. S umjerenom kontinentalnom klimom i prirodnim resursima, ova regija nudi izvanredne uvjete za vinogradarstvo. Ekološka vina iz Međimurja, uključujući autohtone sorte poput pušpela, mogla bi naći svoje mjesto na europskom tržištu.

Međimurje je pogodno i za uzgoj lješnjaka i oraha, kultura koje su tražene na tržištima zdrave hrane. Uzgoj ekoloških žitarica, poput heljde i pira, mogao bi biti dodatna prednost, jer su ovi proizvodi sve popularniji među europskim potrošačima.

Slavonija, Baranja, Podravina – Žitnica Hrvatske

Slavonija, Baranja i Podravina, smještene u istočnom dijelu Hrvatske, predstavljaju najplodnije poljoprivredne regije u zemlji. S više od milijun hektara obradivog zemljišta, ove regije imaju ogroman potencijal za razvoj ekološke poljoprivrede. Slavonske ravnice idealne su za uzgoj žitarica, uključujući pšenicu, kukuruz, ječam i raž. Slavonija ima izvanredne lokalitete – teroare poput Zlatne doline, Iloka, Baranje, koji nude vrhunske uvjete za proizvodnju ekoloških vina.

Ekološka proizvodnja mesa, posebno svinjetine i govedine, može biti ključna za razvoj regije. Slavonski kulen, autohtoni proizvod, već je prepoznat na europskom tržištu, a certificiranje njegovih ekoloških svojstava dodatno bi povećalo njegovu vrijednost. U Slavoniji se nalaze najveći slatkovodni ribnjaci Hrvatske, što otvara mogućnosti za ekološku akvakulturu.

Banovina i Kordun – Regija s neiskorištenim potencijalima

Banovina, smještena u središnjoj Hrvatskoj, nudi velike mogućnosti za razvoj ekološke poljoprivrede, naročito ekstenzivnog stočarstva, zahvaljujući netaknutoj prirodi i raznolikim klimatskim uvjetima. Ova regija može postati središte za proizvodnju ekoloških mliječnih proizvoda, poput sira i maslaca, koristeći tradicionalne metode i lokalne resurse. Banovina je pogodna i za uzgoj ljekovitog bilja, poput kamilice, mente i lavande, koji su traženi na tržištima kozmetike i prehrambenih dodataka. Iskorištavanje ovih potencijala moglo bi revitalizirati ruralna područja regije i potaknuti mlade na povratak.

PRIRODNO BOGATSTVO HRVATSKE I NJEZINI POTENCIJALI ZA RAZVOJ EKOLOŠKE POLJOPRIVREDE

Dalmacija – Masline, vinogradi i mediteranske kulture

Dalmacija, smještena uz jadransku obalu, ima idealne uvjete za ekološku proizvodnju maslinovog ulja, vina i ljekovitog bilja. Ekološka maslinova ulja iz Dalmacije već su prepoznata po svojoj vrhunskoj kvaliteti, a daljnja ulaganja u promociju i certifikaciju mogu povećati njihovu prisutnost na međunarodnim tržištima. Vinogradarstvo, posebno u područjima poput Pelješca i Hvara, može se usmjeriti na ekološku proizvodnju autohtonih sorti, kao što su plavac malii pošip. Uzgoj smokava, badema i agruma također predstavlja veliki potencijal za izvoz. Krška područja u zaleđu Dalmacije idealna su za razvoj ekstenzivnog stočarstva, naročito hrvatskih autohtonih pasmina ovaca, koza i goveda. Naročiti potencijal je u otočkoj poljoprivredi koja je, nažalost, izgubila svoju važnost Revitalizacijom otočke poljoprivrede – potakli bi uzgoj i nekih slabije prisutnih voćnih i povrtnih kultura u Hrvatskoj kao što su naranče, limun, mladi krumpir i sl..

Istra i Kvarner – Centar ekološke gastronomije

Istra, poznata kao gastronomska regija Hrvatske, ima idealne uvjete za ekološku poljoprivredu. Maslinovo ulje iz Istre već je među najboljima na svijetu, dok su tartufi, koji rastu u šumama Istre, vrhunski proizvod visoke dodane vrijednosti. Vinogradarstvo, s naglaskom na autohtone sorte poput malvazije i terana, može se dodatno razviti kroz ekološku certifikaciju. Uzgoj aromatičnih biljaka, ružmarina i lavande te ekoloških povrtnih kultura, šparoga i rajčica, može dodatno obogatiti ponudu regije. Istarsko govedo, istarska koza, autohtone pasmine hrvatskih ovaca iz ekstenzivnog uzgoja u području Učke, Čićarije i unutrašnjosti Istre te njihovo meso i prerađevine, mogu učiniti tu regiju još atraktivnijom za mlade i hrvatske povratnike koji se žele baviti proizvodnjom hrane.

Lika i Gorski kotar – Planinski raj za ekološku proizvodnju

Lika i Gorski kotar, poznati po svojim šumama i čistom zraku, idealni su za uzgoj ekološkog krumpira, kupusa i ljekovitog bilja. Ove regije imaju potencijal za proizvodnju ekološkog mesa i mliječnih proizvoda, posebno sireva i jogurta. Uzgoj meda i pčelarskih proizvoda može biti dodatna prednost s obzirom na čistoću okoliša i raznolikost flore. Lika, sa svojim jezerima i rijekama, nudi mogućnosti i za ekološku ribarstvo. Područja Like i Gorskog kotara predstavljaju neiskorišteni potencijal lovno-gostinskog turizma, proizvoda od divljači i šumskih proizvoda kojima su ova područja itekako bogata. Ponudom tih proizvoda doprinosi se jedinstvenoj gastronomskoj ponudi i atraktivnosti prostora.

Raznolikost klime i proizvodnje

Hrvatska ima tri osnovne klimatske zone – mediteransku, kontinentalnu i planinsku – što omogućuje uzgoj širokog spektra ekoloških proizvoda. Mediteranska klima pogoduje uzgoju maslina, agruma i ljekovitog bilja, dok kontinentalna klima pruža uvjete za proizvodnju žitarica, voća i povrća. Planinska klima, s čistim zrakom i vodom, idealna je za proizvodnju mliječnih proizvoda i ljekovitog bilja.

Potencijalni proizvodi za ekološki izvoz

Hrvatska ima značajan potencijal za ekološki izvoz zahvaljujući raznovrsnim prirodnim resursima i tradicionalnoj poljoprivredi. Sektori poput voćarstva, povrtlarstva, žitarica, mesne i mliječne industrije, maslinarstva, vinogradarstva, ljekovitog bilja, pčelarstva i akvakulture ističu se kao ključni izvori visokokvalitetnih proizvoda koji mogu zadovoljiti zahtjevna tržišta ekoloških standarda. Ova bogata ponuda, uz autohtone sorte i proizvode, predstavlja temelj za izgradnju prepoznatljivog izvoznog identiteta.

Hrvatska ima sve prirodne predispozicije za razvoj ekološke poljoprivrede i postizanje statusa vodeće ekološke zemlje u Europskoj uniji. Ključni koraci uključuju strateška ulaganja u infrastrukturu, edukaciju, certifikaciju i marketing, uz poticanje suradnje između regija i dijaspora. Razvoj ekološke poljoprivrede ne samo da bi pridonio gospodarskom rastu i ruralnom razvoju, već bi i promovirao Hrvatsku kao zemlju čiste prirode i visokokvalitetnih proizvoda na globalnom tržištu.

Banovina

EKOLOŠKA POLJOPRIVREDA U FUNKCIJI REVITALIZACIJE BANOVINE

Banovina je smještena u središnjem dijelu Republike Hrvatske i izuzetno je značajan povijesni, gospodarski i kulturni dio zemlje. Obuhvaća dijelove Zagrebačke, Sisačko-moslavačke i Karlovačke županije, poznata je po bogatoj povijesti, prirodnim ljepotama, poljoprivrednim resursima i poljoprivrednoj tradiciji. Zemljopisni i prometni položaj dobar su temelj sveukupnog gospodarskog ali i poljoprivrednog razvitka. Ipak, Banovina je povijesno područje emigracije zbog mnoštva događanja, uključujući i nedavne razorne potrese s velikim materijalnim i demografskim štetama. Današnje teško gospodarsko i demografsko stanje prilika su za revitalizaciju prostora pri čemu će dobro osmišljeni projekti sačuvati prostor te potaći dolazak ne samo kapitala nego i ljudi

Banovina kroz povijest

Banovina se povijesno spominje još od srednjeg vijeka, a naziv "Banovina" potiče od banovog naslova, koji je bio visoki feudalni službenik i vojni zapovjednik. Područje je bilo poznato po svojoj strateškoj važnosti, smješteno između glavnih trgovačkih ruta i centara moći. U 19. i 20. stoljeću, Banovina je bila poznata po poljoprivredi te je njeno stanovništvo uvelike bilo povezano s proizvodnjom hrane. Središnji i južni dijelovi Banovine, zbog svoje plodne zemlje i povoljnog klimatskog okruženja, bili su idealni za uzgoj različitih poljoprivrednih kultura, a bregoviti za stočarstvo.

Tijekom povijesti, Banovina je imala značajnu ulogu u poljoprivredi Hrvatske, s posebnim naglaskom na proizvodnju žitarica, povrća, ali i stočnu proizvodnju koja je bila okosnica prehrambene industrije. Osim toga, područje je imalo vinogradarsku tradiciju, a kvalitetni vinogradi s područja Banovine bili su poznati diljem Hrvatske. S ekonomskom stabilnošću do sredine 20. stoljeća, Banovina je bila ključna u proizvodnji hrane, no s vremenom su počeli problemi koji su utjecali na smanjenje poljoprivredne proizvodnje.

Utjecaj potresa na Banovinu

U prosincu 2020. godine, Banovinu je pogodila serija katastrofalnih potresa, od kojih je najrazorniji bio magnitude 6,4 prema Richteru, koji je pogodio Petrinju, Sisak i okolna naselja. Potresi su uništili brojne kuće, infrastrukturu i gospodarske objekte, ostavljajući velike ruševine i duboko utječući na životne uvjete i demografske trendove. Stanovništvo, koje je već bilo suočeno s negativnim migracijskim trendovima, dodatno se smanjilo, jer su mnogi ljudi napustili Banovinu u potrazi za sigurnijim i boljim životnim uvjetima. Demografska slika Banovine postala je alarmantna. Iako je regija uvijek bila poljoprivredno orijentirana, s velikim brojem stanovnika koji je ovisio o poljoprivredi, potresi su ubrzali proces napuštanja ruralnih područja. Zbog toga je ključno stvoriti uvjete za povratak, revitalizaciju i osnaživanje zajednica na Banovini.

Prirodni potencijali Banovine

Banovina je područje bogato prirodnim resursima i ima veliki poljoprivredni potencijal. Površina Banovine obuhvaća oko 2.400 km², a među glavnim prirodnim resursima su plodno tlo, čista voda i povoljni klimatski uvjeti za poljoprivredu. Područje ima tradiciju u proizvodnji žitarica, povrća, voća, ali i držanja stoke. Rijeke Sava, Kupa i Mrežnica pružaju bogate resurse za navodnjavanje, što omogućuje poljoprivrednu proizvodnju i u sušnijim razdobljima. Banovina je također poznata po šumama i travnjacima, koji predstavljaju temelj za stočarsku proizvodnju i ekološke farme.

Na Banovini se tradicionalno uzgajao kukuruz, pšenica, ječam, ali i povrće poput krumpira, kupusa, i mrkve, dok je stočarstvo obuhvaćalo uzgoj svinja, goveda i ovaca. Proizvodnja mlijeka i mesa je bila značajna za lokalnu industriju, ali svjetski poznatu kao što je npr. „Gavrilović“.

Zbog očuvanih prirodnih resursa, Banovina ima potencijal postati ključni igrač u ekološkoj poljoprivredi Hrvatske. Ekološka poljoprivreda bi mogla značajno doprinijeti oporavku regije, jer omogućuje održivu proizvodnju hrane koja bi mogla zadovoljiti potrebe tržišta za zdravom, ekološki prihvatljivom hranom. Kako domaće, još više tržište razvijenih država zapadne Europe.

EKOLOŠKA POLJOPRIVREDA U FUNKCIJI REVITALIZACIJE BANOVINE

Banovina kao pilot projekt za ekološku poljoprivredu

Projekt razvoja ekološke poljoprivrede na Banovini ima potencijal biti važan pokretač za oporavak regije. Razvoj ekološke poljoprivrede na ovom području kao pilot projekt, ima višestruke koristi, i za cijelu Hrvatsku.

Razvitak ekološke poljoprivrede na Banovini potakao bi imigraciju iz drugih dijelova Hrvatske, ali i dijela iseljenika koji bi koristeći suvremene ekološke metode iz država iz kojih dolaze potakli proizvodnju ali i „otvorili“ nova tržišta. Veza Banovine i iseljeničtva je moguća uz stvaranje povoljnog društveno-ekonomskog okruženja i dobrim projektima Time bi se stvorio održiv ekonomski model koji bi pomogao ne samo u obnovi poljoprivredne proizvodnje nego i u smanjenju migracijskih tokova.

Zašto Banovina?

Banovina je idealno područje za početak ovakvog ekološkog projekta zbog nekoliko razloga:

- ✓ **Poljoprivredna tradicija:** Banovina ima dugu tradiciju u poljoprivredi te bi se brzo prilagodila ekološkim normama. Proizvodnja žitarica, povrća, voća te stočarstvo bili bi konkurentni na lokalnom i europskom tržištu.
- ✓ **Prirodni potencijali:** Banovina ima plodna tla, povoljne klimatske uvjete i bogatstvo vodnih resursa, što je bitno za uspješnu ekološku poljoprivredu.
- ✓ **Demografska revitalizacija:** Implementacijom ovog projekta može se stvoriti infrastruktura koja omogućuje povratak i iseljenika čime bi se potakla demografska obnova Banovine.
- ✓ **Inovativne mogućnosti:** Povezivanje s dijasporom može donijeti nove investicije i tehnologije, čime će se ubrzati proces ekološke poljoprivrede.
- ✓ U zadnjih nekoliko godina izrađeno je i dostupno nekoliko razvojnih studija koje su kao razvojnu mogućnost i komparativnu prednost Banije istakli ekološku poljoprivrednu proizvodnju

Sama poljoprivreda nije u mogućnosti sama revitalizirati područje Banije te se od države očekuje veći angažman posebno kod infrastrukture, kako komunalne tako i društvene.

EKOLOŠKA POLJOPRIVREDA U FUNKCIJI REVITALIZACIJE BANOVINE

EKO REGIJA-TEMELJ ODRŽIVOG GOSPODARSTVA NA PODRUČJU BANOVINE

Ekoregija ili biodistrikt je područje na kojem lokalni poljoprivrednici, potrošači, vlast, centri za obuku i istraživanje, udruge i turističke agencije sklapaju sporazum o održivom gospodarenju i korištenju lokalnih resursa na temelju ekoloških načela i prakse, kako bi se iskoristio ekološki, gospodarski i socio-kulturni potencijal područja. Eko regije se odlikuju načinom života, prehranom, ljudskim odnosima i zaštitom prirode. One predstavljaju inovativni pristup održivom, integriranom i participativnom teritorijalnom razvoju koji se temelji na ekološkim, društvenim i ekonomskim dimenzijama održivosti. Prva eko regija je uspostavljena na području južne Kampanije, između područja Nacionalnog parka Cilento, Vallo di Diano i Alburni na inicijativu Talijanske udruge za organsku poljoprivredu. Za naglasiti je da je i danas prihvaćena kao model uspostavljanja eko regija u svijetu prema načelima Međunarodne mreže eko regija. Već davne 2004. godine eko regija Cilento je donijela prve smjernice koje na jednostavan i jasan način definiraju tko što treba raditi, načela dijeljenja obveza i odgovornosti. U sklopu eko regije pet sastavnica i to poljoprivreda, okoliš, gospodarstvo, kultura i društvo je međusobno povezano u složeni sustav.

S obzirom da ekološka mreža Natura 2000 pokriva 36,8 % kopnenog teritorija Hrvatske te 9,3% mora pod nacionalnom jurisdikcijom uspostavljanje biodistrikta predstavlja iskorak u poticanju razvojnog i gospodarskog potencijala zaštićenih područja. Područje Banovine se u potpunosti uklapa u smjernice ostvarivanja Europskog zelenog plana kojim se nastoji postići 25% ekološkog poljoprivrednog zemljišta do 2030. godine. Isto je povezano sa strategijom "Od farme do stola" promicanjem prijelaza na održive prehrambene sustave koju prati "Akcijski plan za razvoj ekološke proizvodnje" iz 2021., gdje Europska komisija uključuje eko regije kao važnu aktivnost. U europskoj dugoročnoj viziji ruralnih područja koncept eko regije se smatra obećavajućim i važnim jer će uključivati male poljoprivrednike, osobito one mlade, kao i žene.

Akcijski plan za uspostavljanje eko regije na području Banovine

Plan se u potpunosti temelji na smjernicama Međunarodne mreže eko regija.

1. Učlanjivanje u Međunarodnu mrežu eko regija i potpisivanje obrasca zahtjeva od strane predlagatelja
2. Provjera izvedivosti od strane Međunarodne mreže eko regija
3. Organizacija javne tribine i osnivanje službenog promidžbenog odbora eko regije
4. Izrada prvog nacrt "strateškog dokumenta" koji sadrži smjernice za komunikaciju i obrazovanje.
6. Osnivanje eko regije
7. Vrednovanje provedenih aktivnosti
8. Određivanje radnji koje treba poduzeti u skladu s ocjenom vrednovanja
7. Ažuriranje strateškog dokumenta
9. Izdavanje potvrde Međunarodne mreže eko regija
10. Podrška aktivnostima za ispravno upravljanje eko regijom

Obveze i aktivnosti sudionika u ostvarivanju eko regije

JAVNA VLAST

- mora proglasiti područje slobodnim od GMO-a uz davanje podataka i valorizaciju modela ekološkog uzgoja u lokalnom okruženju i široj javnosti.
- podržati zelenu kupnju, promičući organsku hranu u menzama, školama, javnim službama i zdravstvenim ustanovama.
- pružiti pomoć poljoprivrednim gospodarstvima koja žele prijeći na ekološki uzgoj.
- provesti inicijativu za vrednovanje lokalne ekološke proizvodnje i ponude ekoloških.
- promicati primjenu ekoloških načela u drugim područjima, kao što su upravljanje javnim parkovima, upravljanje otpadom, propisa za izgradnju i drugo.
- promovirati ekološku poljoprivredu na državnom zemljištu i zajedničkim posjedima, pretvarajući ih u inkubatore za ekološke farme, s ciljem promicanja udruživanja poljoprivrednika.

EKO REGIJA-TEMELJ ODRŽIVOG GOSPODARSTVA NA PODRUČJU BANOVINE

POTROŠAČI

Potrošači imaju mogućnost kupiti lokalne ekološke proizvode, po mogućnosti preko kratkog lanca nabave (ekološke tržnice, prodajna mjesta poljoprivrednih gospodarstava, izravna distribucija, sajmovi, HORECA kanal)

Potrošači mogu računati na dobro opskrbljene punktove prodaje proizvoda koji su sljedeći i koji su proizvedeni na način da čuvaju prirodne resurse. Građani na ovaj način mogu uspostaviti izravne odnose povjerenja i međusobne suradnje s proizvođačima.

EKOLOŠKE FARME I DRUGE PREHRAMBENE TVRTKE

Poljoprivrednici su glavni dionici Eko regije i pridržavaju se pravila ekološkog uzgoja te su u potpunosti integrirani u lokalni društveni i okolišni kontekst. U prednosti su što mogu plasirati veći dio svojih proizvoda na lokalnoj razini i dio su višenamjenskog turističkog sustava (ekološka gospodarstva, ekološke trase, ekološka obrazovna gospodarstva, ekološka društvena gospodarstva.)

Prehrambena industrija i proizvođači poljoprivredne opreme pridruživanjem eko regiji mogu koristiti prednosti koncentracije ekoloških farmi u tom području kako za opskrbu opremom tako i izvorom sirovina za preradu.

TURISTIČKA DJELATNOST I UGOSTITELJSTVO

Ovaj segment može ponuditi nove proizvode, kao što su ekološki jelovnici i sezonski prilagođene posjete najznačajnijim poljoprivrednim gospodarstvima gdje posjetitelji mogu doživjeti mješavinu kulture, obrazovanja i zabave čime se ostvaruju duži boravci.

SVEUČILIŠTA, CENTRI ZA ISTRAŽIVANJE I EDUKACIJU

Izuzetno su važni jer su izvori inovacija i edukacije koji su temelji ekološke proizvodnje i održivog gospodarstva

UDRUGE

Ekološke udruge, poljoprivredne udruge, ekoturističke udruge i drugi su vrlo važni u promicanju eko regije. Tako turističke udruge promoviraju eko-turizam poput ekoloških puteva za šetače i bicikliste, seoski turizam i drugo.

Udruge za zaštitu okoliša rade na očuvanju prirode osobito tla kao najvažnijeg čimbenika u ostvarivanju dobrih rezultata u ekološkoj proizvodnji.

EKOLOŠKI RAZVOJNI CENTAR

RAZVOJNI CENTAR ZA AGROEKOLOGIJU I ODRŽIVI REGIONALNI RAZVOJ RH

Ključni preduvjeti za ostvarenje strategije razvoja

Kako bi Hrvatska ostvarila ambicioznu strategiju razvoja ekološke proizvodnje i zauzela vodeće mjesto u agroekološkoj tranziciji među državama Europske unije, nužno je izgraditi temeljnu infrastrukturu koja će podržati ovaj proces. Nedostatak primijenjenog znanja i primjena istog u praksi jedan je od glavnih ograničavajućih faktora razvoja hrvatske poljoprivrede. Stoga prepoznavanje ključnih faktora koji omogućuju uspješan razvoj ekološke poljoprivrede u kontekstu održivosti zahtijeva izgradnju specijaliziranih objekata i institucija, a u tom će procesu razvojni centar imati ključnu ulogu. Razvojni centar se temelji na poštivanju regionalnih i lokalnih specifičnosti agroekološkog prostora Hrvatske. Hrvatska ima jedinstvenu priliku zbog okolnosti koje su utjecale na stanje poljoprivrednog sektora da postane predvodnik proizvodnje zdrave organske hrane u Europi. Osim prirodnih pogodnosti i neke povijesne činjenice mogu doprinijeti zaokretu prema ekološkoj proizvodnji. Treba istaknuti da je začetnik biodinamičkih principa u proizvodnji hrane Rudolf Steiner rođen u Hrvatskoj. Prvi magistar ekološke poljoprivrede u Europi je dr. Darko Znaor, a dr. Marijan Jošt je bio naš najveći oplemenjivač bilja i protivnik GMO-a i glifosata.

Misija razvojnog centra

Razvojni centar za agroekologiju i održivi regionalni razvoj ima za cilj oblikovanje poljoprivrede budućnosti, usmjerene na ekološku, produktivnu, digitalnu i na znanju temeljenu poljoprivredu. S ciljem postizanja održivog razvoja, centar bi bio platforma za istraživanje i primjenu najnovijih tehnologija i inovacija koje bi mogle unaprijediti ekološku proizvodnju. Osnovni ciljevi uključivali bi integraciju ekonomskih, ekoloških i društvenih principa u poljoprivrednu proizvodnju.

Ključni zadaci razvojnog centra bili bi:

- ✓ Prelazak na ekološku poljoprivredu: Razvojni centar pružao bi podršku svim poljoprivrednicima u procesu prelaska na ekološku proizvodnju, nudeći stručnu pomoć i izradu programa koji uključuju ekološke norme i održive metode.
- ✓ Ekološka proizvodnja biljaka i stočarstvo: Osiguranje edukacije i informacija o ekološkoj proizvodnji biljaka i stočarstva, kroz inovativne pristupe koji uključuju održavanje biološke raznolikosti, zaštitu tla i vode te smanjenje emisija CO₂.
- ✓ Istraživanja i razvoj: U suradnji s nacionalnim i međunarodnim istraživačkim institucijama, centar bi sudjelovao u projektima koji bi oblikovali budućnost ekološke poljoprivrede, osiguravajući stalni prijenos novih saznanja i tehnoloških rješenja prema prerađivačima, trgovcima, poljoprivrednicima i potrošačima.
- ✓ Edukacija i savjetovanje: Centar bi bio glavni izvor relevantnih informacija i edukacijskih modula poljoprivrednike, vrtlare, vinogradare, pčelare i druge aktere u sektoru. Također, pružao bi savjetodavne usluge o novim razvojnim trendovima, pravnim propisima i metodama koje se temelje na ekološkim načelima.
- ✓ Povezivanje sa zakonodavstvom EU: Centar bi obavljao zadatke u okviru EU zakonodavstva za ekološku poljoprivredu, osiguravajući usklađenost s pravilnicima koji definiraju standarde ekološke proizvodnje i unapređuju tržišne uvjete za ekološke proizvode.

Cilj: Održivost i društveni dijalog

Razvojni centar ima ambiciju postati središnji akter u promoviranju održive poljoprivrede i agroekološke tranzicije, pri čemu će ekološki aspekt biti ključan za dugoročni gospodarski i društveni razvoj. Centar treba postati praktikum za usvajanje znanja, stručnu pomoć

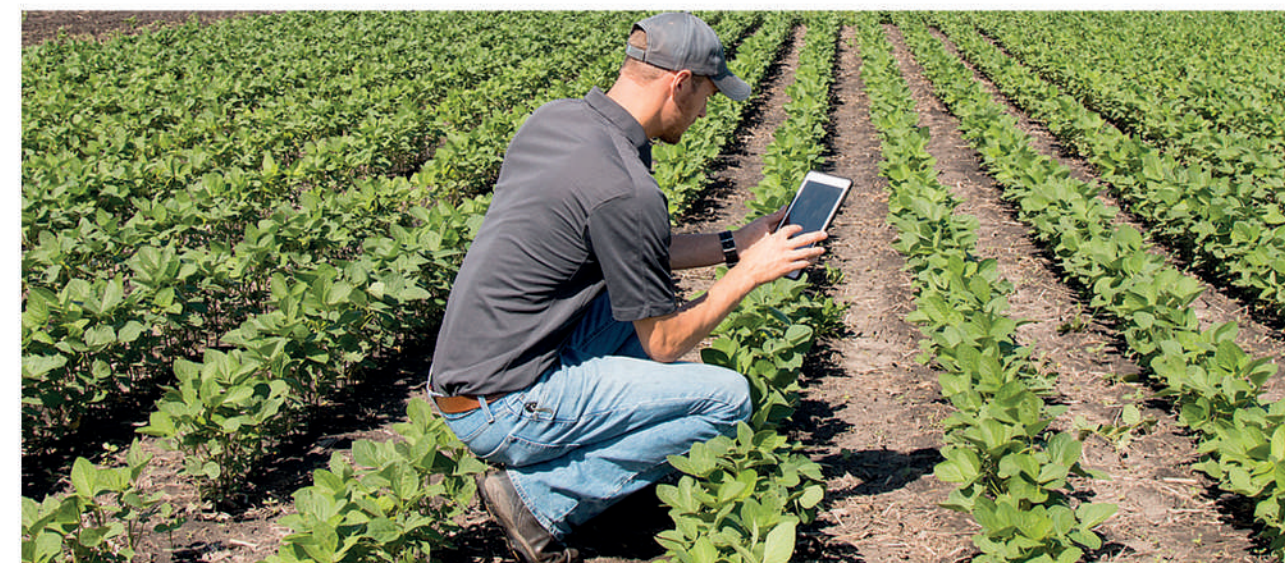
RAZVOJNI CENTAR ZA AGROEKOLOGIJU I ODRŽIVI REGIONALNI RAZVOJ RH

poljoprivrednicima u prelasku na ekološku proizvodnju, te poligon za primijenjena istraživanja i razvoj novih proizvoda, sorata i inovacija u poljoprivredi.

Poticanje društvenog dijaloga o ekološkoj poljoprivredi i njezinoj ulozi u društvu bit će prioritet, jer samo kroz široko prihvaćanje ekološke poljoprivrede možemo osigurati stabilnu prehrambenu sigurnost, očuvanje biološke raznolikosti i ravnotežu u društvenim i okolišnim sustavima.

Uz izgradnju razvojnih centara kao temelja za razvoj ekološke poljoprivrede, nužno je stvoriti podršku u obliku ekoloških poljoprivrednih zadruga koje će omogućiti povezivanje proizvođača, prerađivača i potrošača. Time će se stvoriti sinergija koja će ubrzati prijelaz prema održivim proizvodnim praksama i omogućiti Hrvatskoj da postane lider u europskom agroekološkom zaokretu.

Razvojni centar ne samo da bi osigurao infrastrukturnu potporu, već bi omogućio kontinuirani prijenos primijenjenog znanja, istraživanja i inovacija, čineći ekološku poljoprivredu prepoznatljivim brendom RH u Europi i svijetu.

ECO-CRO HOTEL

ECO-HOTEL - ODRŽIVA BUDUĆNOST KROZ EKOLOŠKU INFRASTRUKTURU

U suvremenom svijetu, gdje održivost i ekološka odgovornost zauzimaju središnje mjesto, razvoj infrastrukture koja odražava ove vrijednosti postaje ključan korak prema izgradnji bolje budućnosti. U okviru ovih nastojanja, Razvojni centar za agroekologiju, o njemu više u nastavku, u suradnji s ekološkom poljoprivrednom zadrugom, postavlja temelje jedinstvenog projekta koji objedinjuje edukaciju, inovacije i održivo poslovanje.

Ovaj centar osmišljen je kako bi mladima, povratnicima iz dijaspe i svim drugim zainteresiranim pojedincima pružio priliku za stjecanje znanja i pokretanje vlastitih održivih poduzetničkih inicijativa. Ključan dio ovog projekta čini popratna infrastruktura, a posebnu ulogu ima ECO-HOTEL, čija je svrha ponuditi dodatne sadržaje i omogućiti sufinanciranje kroz njegove uslužne aktivnosti.

ECO-HOTEL: Spoj udobnosti i ekološke održivosti

ECO-HOTEL biti će osmišljen kao trozvjezdani smještajni objekt koji spaja udobnost i ekološku održivost. Posjetiteljima će pružiti iskustvo boravka u harmoniji s prirodom, a istovremeno će služiti kao središte edukativnih, poslovnih i kulturnih događanja. Hotel će biti opremljen modernim sadržajima, uključujući multifunkcionalne dvorane za seminare, radionice i konferencije, što ga čini idealnim mjestom za okupljanje stručnjaka, poduzetnika i entuzijasta iz područja ekološke poljoprivrede. Uz smještajne kapacitete, ECO-HOTEL će nuditi dodatne usluge poput restorana s organskom hranom, wellness programa i interaktivnih radionica, čime će se osigurati nezaboravno iskustvo za sve goste.

Ekološka farma kao atrakcija i edukacijski centar

Kao dio šireg koncepta ekološke farme, ECO-HOTEL će igrati ključnu ulogu u privlačenju posjetitelja iz različitih krajeva svijeta. Jednodnevni programi poput obilazaka farme i degustacija organskih proizvoda omogućit će sudionicima da iz prve ruke iskuse prednosti održivih poljoprivrednih praksi i kružnog gospodarstva. Ovi sadržaji ne samo da će obogatiti ponudu hotela, već će pridonijeti širenju svijesti o važnosti održivog razvoja i potaknuti mlade na uključivanje u ekološke inicijative. Prihod generiran kroz hotelske aktivnosti usmjerit će se na daljnji razvoj infrastrukture i aktivnosti Razvojnog centra za agroekologiju, čineći ovaj projekt financijski održivim.

Umrežavanje i promocija kroz ECO-HOTEL

Uloga ECO-HOTEL-a u cjelokupnom projektu ne završava samo na smještajnim i edukativnim kapacitetima. Hotel će biti platforma za povezivanje i umrežavanje različitih dionika, od mladih poduzetnika i stručnjaka do investitora i međunarodnih partnera. Kroz organizaciju konferencija, sajмова i drugih događanja, ECO-HOTEL će osigurati prostor za razmjenu ideja, promociju inovacija i stvaranje novih poslovnih prilika. Njegova multifunkcionalnost omogućit će prilagodbu raznovrsnim potrebama, čime će postati nezaobilazan dio ekosustava održive poljoprivrede u Hrvatskoj.

Osim toga, ECO-HOTEL ima ključnu ulogu u realizaciji programa "Otkrij svoju Hrvatsku", koji potiče mlade, povratnike iz dijaspe i posjetitelje na otkrivanje prirodnih ljepota, tradicije i inovativnih rješenja u ekološkoj poljoprivredi. Unutar ovog programa, ECO-HOTEL služi kao polazišna točka za jednodnevne posjete modernoj ekološkoj farmi, gdje sudionici kroz interaktivne radionice, obilazak farme i degustaciju organskih proizvoda stječu praktična znanja o održivim praksama i kružnom gospodarstvu. Ove aktivnosti ne samo da educiraju i inspiriraju, već i omogućuju gostima da dožive harmoniju između tradicije i modernih ekoloških rješenja.

Program "Otkrij svoju Hrvatsku" dodatno koristi ECO-HOTEL kao središte za okupljanje sudionika i organizaciju pratećih aktivnosti, poput tematskih večeri, kulturnih događaja i druženja. Na taj način, ECO-HOTEL postaje ključni akter u povezivanju mladih i lokalne zajednice pružajući platformu za razmjenu ideja i promicanje održivog razvoja. Ova sinergija dodatno jača promociju Hrvatske kao destinacije koja njeguje održive vrijednosti, privlačeći posjetitelje i investitore iz cijelog svijeta.

ECO-HOTEL - ODRŽIVA BUDUĆNOST KROZ EKOLOŠKU INFRASTRUKTURU

Vizija budućnosti: Tradicija i inovacija

Ovaj ambiciozni projekt nudi viziju budućnosti u kojoj se tradicija spaja s inovacijama, a održivost postaje osnova svakodnevnog poslovanja. Razvojni centar za agroekologiju, s ECO-HOTEL-om kao ključnim infrastrukturnim dijelom, postavlja temelje za novu eru u poljoprivredi, gdje mladi, povratnici iz dijaspe i lokalna zajednica zajedno rade na stvaranju održivog i prosperitetnog društva. Integracijom teorijskih znanja i praktičnih vještina, ovaj projekt postaje primjer kako sinergija različitih elemenata može dovesti do pozitivnih promjena koje će imati dugoročne koristi za Hrvatsku i širu regiju.

EKOLOŠKA ZADRUGA

EKOLOŠKE ZADRUGE I OPG-OVI: POKRETAČI ODRŽIVOG RAZVOJA RH

Osnivanje ekoloških poljoprivrednih zadruga diljem Hrvatske predstavljalo bi ključni korak u razvoju održive poljoprivrede, s ciljem stvaranja dugoročnih koristi za okoliš, lokalne zajednice i gospodarstvo zemlje. Zadruga imaju ključnu ulogu u organizaciji i poticanju ekološke proizvodnje jer omogućuju poljoprivrednicima, posebno onima koji vode obiteljska poljoprivredna gospodarstva (OPG-ove), da se udruže i zajednički pristupe izazovima tržišta, edukaciji i financiranju. Udruživanje malih i srednjih ekoloških poljoprivrednih proizvođača pozitivno će djelovati na razvoj zadrugnog poduzetništva koje je u Hrvatskoj na vrlo niskoj razini.

Zadruga omogućuju bolje uvjete za poljoprivrednu proizvodnju ekoloških proizvoda, zajednički nastup na tržištu i promoviraju implementaciju održivih poljoprivrednih praksi. OPG-ovi, koji često nemaju resurse i kapacitet za samostalno ulaganje u modernu tehnologiju, obuku i pristup tržištima, mogu kroz zadruga olakšati financiranje, pristup zemljištu, edukaciji i zajedničkom marketing. Takva sinergija omogućuje povećanje konkurentnosti, pristup tržištima i unaprjeđenje proizvodnih praksi te kvalitete proizvoda.

Jedan od ključnih ciljeva ekoloških zadruga jest osiguranje poljoprivrednih površina za ekološku proizvodnju. Ove zadruga aktivno rade na osiguravanju dugoročnih ugovora o zakupu zemljišta formiranjem zemljišnog fonda, čime poljoprivrednicima omogućuju stabilnost i predvidljivost u poslovanju. Takav pristup osigurava dugoročnu održivost, jer poljoprivrednici imaju jamstvo za daljnje ulaganje i razvoj svojih gospodarstava u skladu s ekološkim standardima. Osim toga, zadruga omogućuju pristup zemljištima manjim ekološkim proizvođačima koji bi, bez podrške zadruga, imali poteškoće u natjecanju s većim poljoprivrednim sustavima. Time se doprinosi ravnoteži na tržištu, a manji poljoprivrednici dobivaju priliku za održivu proizvodnju, koja im omogućuje da konkuriraju na tržištu i dalje se razvijaju.

Zadruga i OPG-ovi zajedno mogu oblikovati novu ekološku poljoprivrednu politiku koja će omogućiti razvoj visokokvalitetnih proizvoda, kao što su ekološka hrana, pića i ulja, čime bi Hrvatska mogla postati lider u ekološkoj proizvodnji unutar Europske unije. Sinergija između zadruga i OPG-ova omogućit će Hrvatskoj da stvori prepoznatljiv trend ekološke poljoprivrede koji ne samo da zadovoljava europske standarde, već stvara i mogućnost izvoza na druga međunarodna tržišta. Hrvatska, s obzirom na svoj relativno mali udio u europskoj poljoprivredi (manje od 1%), ima značajan broj proizvoda s europskom oznakom kvalitete. Dobivanje ekološkog certifikata za te proizvode dodatno bi ojačao položaj poljoprivrednih proizvođača u lancu opskrbe hranom, a sustav certificiranja kroz zadruga bi bio znatno jeftiniji za svakog pojedinog proizvođača.

Također, suradnja zadruga i OPG-ova osigurava edukaciju mladih poljoprivrednika, čime se podupire demografska revitalizacija ruralnih područja. Povratak mladih u poljoprivredni sektor, kroz prilike koje nude ekološke zadruga, može imati dugoročne pozitivne učinke na demografsku sliku Hrvatske. Ekološka poljoprivreda, kao strateški pravac razvoja, može postati jedan od temelja održivosti, demografskog oporavka i gospodarskog rasta Hrvatske u budućnosti.

Kroz jačanje ekoloških zadruga i poticanje suradnje s OPG-ovima i njihovo uključivanje u rad zadruga, Hrvatska može postaviti temelje za održiv i ekološki usmjeren razvoj, stvarajući nove radne prilike, očuvanje okoliša i razvoj poljoprivrednog sektora temeljenog na kvaliteti i održivosti.

EKOLOŠKE ZADRUGE I OPG-OVI: POKRETAČI ODRŽIVOG RAZVOJA RH

FINANCIRANJE ZADRUGA

Financiranje zadruga, uključujući ekološke poljoprivredne zadruga, osigurava se članarinama, osnovnim i dodatnim članskim udjelima. Ulaganje u udjele ključni su za prikupljanje kapitala zadruga. Članovi zadruga, koji mogu biti privatne osobe, poljoprivrednici ili druge organizacije, kupuju udjele u zadrugi i na taj način pridonose financiranju.

Ovi udjeli omogućuju članovima pravo glasa i sudjelovanje u donošenju odluka, što je važno za usmjeravanje razvoja zadruga. Treba istaknuti da su zadruga najdemokracičniji, ali u današnjem nesigurnom poslovnom okruženju i najotporniji organizacijski oblik poslovanju u kojima vrijedi pravilo – jedan član, jedan glas.

Osim toga, sličnost s njemačkim modelom ogleda se u suradnji s lokalnim vlastima i zakladama koje mogu financijski podržati zadruga, posebno u projektima koji uključuju kupovinu zemljišta ili osiguranje zemljišta za ekološku poljoprivredu. Financijski instrumenti, poput dugoročnih zakupa zemljišta, mogu biti korišteni i za stabilnost i održivost poljoprivredne proizvodnje, uz istovremeno usmjeravanje zemljišta prema ekološkim standardima.

Hrvatska također ima sustave potpore za razvoj poljoprivrede, poput Europskih fondova i nacionalnih izvora, koji mogu pomoći u financiranju zadruga, osobito onih koje se bave ekološkom poljoprivredom. Potpora za ekološku poljoprivredu dolazi kroz različite projekte koji potiču održivu proizvodnju, očuvanje okoliša i povećanje konkurentnosti na tržištu.

BEST QUALITY OLIVES

ORGANIC

MASLINARSTVO

Hrvatska, smještena na raskrižju mediteranskog podneblja, izdvaja se kao jedno od svjetskih središta proizvodnje vrhunskog ekstra djevičanskog maslinovog ulja. Istra, koja je već sedam godina zaredom proglašena najboljom svjetskom regijom po kvaliteti maslinovih ulja prema prestižnom vodiču Flos Olei, predstavlja ponos hrvatskog maslinarstva. No, iznimna kvaliteta ulja nije ograničena samo na Istru; cijela Dalmacija također bilježi vrhunske rezultate na svjetskim natjecanjima, poput "New York Olive Oil Competition" i brojnih drugih.

Na globalnoj razini, potražnja za ekstra djevičanskim maslinovim uljem neprestano raste. Smatra se i hranom i lijekom, što ga čini nezaobilaznim dijelom zdravog načina života. Njegove blagotvorne učinke prepoznaju i zemlje koje nemaju prirodne uvjete za uzgoj maslina, poput Njemačke i skandinavskih država, gdje je potražnja za uvoznim maslinovim uljima u stalnom porastu.

Iako Hrvatska uspješno gradi svoj ugled kao proizvođač jednih od najkvalitetnijih ulja na svijetu, izazovi ostaju. Unatoč visokim standardima proizvodnje, zemlja još uvijek nije samodostatna u proizvodnji maslinovog ulja i prisiljena je oslanjati se na uvoz kako bi zadovoljila domaće potrebe. To otvara prostor za strateška ulaganja u povećanje domaće proizvodnje, uz istovremeno očuvanje izvrsnosti koja je postala sinonim za hrvatsko maslinarstvo.

Kao što Hrvatska ima priliku kapitalizirati svoju prepoznatljivost na svjetskom tržištu, tako maslinarstvo ostaje simbol tradicije, inovacije i globalnog potencijala.

SPECIFIČNOST MASLINARSTVA REPUBLIKE HRVATSKE

- ✓ Veliki broj maslinara s prosječno malim površinama. Prosječni maslinik je manji od 1 ha, a manji broj maslinika je većih od 20 ha. Najveći i najstariji komercijalni maslinik je Agrolaguna Poreč 220 ha.
- ✓ Godine 2000. Hrvatska je imala samo 500 ha ekoloških maslinika, dok je ta brojka do 2020. narasla na preko 3000 ha, što čini oko 15% svih maslinika u zemlji te je njihov broj i dalje u porastu
- ✓ Veliki je potencijal u zapuštenim maslinicima pod upravom Hrvatskih šuma. Spomenimo Ugljan s oko 600.000 stabala, Brač 500.000 stabala, Mljet- Babino polje. Otoci, zaleđa većih i manjih gradova uz more od Dubrovnika do Savudrije.
- ✓ Maslina se uklapa u turističku ponudu. Velika je potreba za radnom snagom u maslinku izvan turističke sezone, a kvalitetno maslinovo ulje je traženo od strane gostiju)

MASLINARSTVO

KAKO UBRZATI RAZVOJ I POVEĆATI DOHODOVNOST MASLINIKA RH PO JEDINICI POVRŠINE

MARKETING – omogućiti siguran otkup za ulja provjerene i dokazane kvalitete putem pojačanog inovativnog marketinga naših ulja koja se temelje na:

- ✓ Visokoj kvaliteti (zlatne medalje sa svjetskih smotri)
- ✓ Ekološka proizvodnja (tla koja nikad kemijski nisu tretirana,
- ✓ Jedinstvenosti proizvoda na bazi autohtonog sortimenta,
- ✓ Dvomilenijska tradicija (ulja iz maslinika današnje RH iz doba Antike proglašena kao najbolja ulja Rimskog imperija – postoje povijesni zapisi, dokazi)

U postizanju veće proizvodnje i prepoznatljivosti naših ulja bitan je marketing. Posebno treba osmisliti marketing za svjetsko probirljivo tržište (njemačka, švicarska, skandinavske zemlje) temarketing za domaće tržište.

Nužno je potaknuti intervenciju države preko ministarstva zdravstva, socijalne skrbi, prosvjete i pronatalitetne politike, da opskrbljuju dječje vrtiće, škole, fakultete, zdravstvo, vojsku, staračke domove najkvalitetnijom hranom.

STVARANJE NOVIH PROIZVODA OD MASLINE

a) djevičanska maslinova ulja s posebnim utjecajem na zdravlje čovjeka.

- ulje koje ubija stanice raka debelog crijeva i raka vrata maternice što je znanstveno dokazano, ali je potrebno uložiti u dodatna istraživanja i marketing).

b) list masline, novi proizvodi FUNKCIONALNA HRANA za čovjeka, u ishrani stoke i peradi

- manji pogon s usavršenom inovativnom tehnologijom u prikupljanju lišća, sušenju i usitnjavanju te cijeli postupak ekstrakcije aktivnih tvari iz lista i grančica masline do konačnog proizvoda u tekućem i praškastom stanju - kapsule.
- list masline i proizvodi od njega, kao dodatak ishrani ovaca
- ekstrakt lista masline dodatak u ishrani peradi (tov i nesilice – pozitivni učinak na zdravlje peradi i jaja – smanjen broj kemijskih tretmana.

c) ekstrakt lista masline u mesnoj industriji kao konzervans – utjecaj znanstveno dokazan – potrebna dodatna istraživanja za svaki proizvod (kobasice, kulen, sušeno meso ...). Ovim bi se proizvodima moglo eliminirati štetne kancerogene tvari koje se koriste u konzerviranju mesa suhomesnatih proizvoda – stvoriti novi kvalitetniji proizvodi. Ovdje treba naglasiti da nakon rezidbe masline ostaje biomasa koju treba zbrinuti i većini maslinara to predstavlja dodatni trošak. Sa jednog stabla u punoj rodosti rezidbom se odstranjuje od 15 do 30 kg što je po 1 ha, od 3,5 t – do 7,5 t.

d) tekući dio (vegetabilna voda) komine, veoma štetan za okolinu – pravilnim praćenjem u procesu berbe i prerade izdvojiti onu vegetabilnu vodu koja je već dokazana po sadržaju aktivne tvari kao i list masline te ju otkupiti za tehnološki proces sličan onom za list masline.

MASLINARSTVO

ŠTO UČINITI?

Krenuti od većih proizvođača maslinovih ulja koji već imaju proizvod i tržište, ponuditi im suradnju na otkupu lista i komine te imponuditi suradnju na prelasku u ekološki uzgoj masline.

Uložiti u zadrugu/firmu koje imaju razvijenu tehnologiju ili ju žele razvijati s ciljem stvaranja novih proizvoda u kružnoj ekonomiji – otkup lista i tekućeg djela komine, tehnološki obraditi istu sirovinu, proizvesti proizvod i marketinški ga aktivirati. Aktivno surađivati na bazi višegodišnjih ugovora sa maslinarima.

Dio postrojenja locirati u neposrednu blizinu maslinika (velike montažne sušare, strojevi za usitnjavanje lista i granja masline, bačve za transport ..).

Dio postrojenja može biti lociran i u Zagrebu (okolica) - postrojenja za skladištenje, doradu i proizvodnju gotovih inovativnih proizvoda.

Dio proizvoda odmah razvijati s uzgajivačima ovaca, peradi i s mesnom industrijom s ciljem stvaranja višegodišnje suradnje za stabilni plasman istih.

PRIJEDLOG - KRENIMO OD AGROLAGUNE

Projekt maslinarstva bazirati na minimalno 70% udjela domaćih autohtonih sorata.

U projekt maslinarstva obavezno uključiti jedinstvenost krajobrazu (suhozidi) kao krajobraznog nasljeđa i dodatne turističke atrakcije hrvatskih prostora.

CRO GREEN TRŽNICA

HRVATSKE TRŽNICE U FOKUSU

Budimo primjer izvrsnosti

HRVATSKE TRŽNICE U FOKUSU - MOGU LI PONOVI TI USPJEH BARCELONE?

La boqueria – srce Barcelone i raj za ljubitelje gastronomije

La Boqueria, punog naziva Mercat de Sant Josep de la Boqueria, smještena je u samom srcu Barcelone, uz slavnu Ramblu. Ova tržnica, koja se prostire na 2.583 četvorna metra, ne samo da je simbol grada, već i mjesto gdje se spajaju tradicija, kultura i gastronomija. Od svog osnutka, 1840. godine, La Boqueria je prošla transformaciju od skromnog tržišta do jedne od najpoznatijih tržnica na svijetu.

Natkrivena metalnim krovom iz 1914. godine, tržnica nudi zaštitu od sunca i kiše, a unutar njenih zidova vlada prava eksplozija boja, mirisa i zvukova. Na više od 300 štandova mogu se pronaći najrazličitiji proizvodi, od svježeg voća i povrća, morskih plodova, mesa i sireva do egzotičnih začina, slatkiša i svježih cijeđenih sokova. Posebno su atraktivni proizvodi poput jamona ibérica, vrhunske šunke crne svinje, koja privlači mnogobrojne turiste i ljubitelje španjolske kuhinje.

La Boqueria nije samo mjesto za kupovinu. To je i gastronomski doživljaj jer na brojnim štandovima posjetitelji mogu kušati specijalitete, ručati ili jednostavno uživati u bogatoj ponudi. Poznata i među lokalnim stanovnicima i među vrhunskim kuharima, tržnica je nezaobilazno mjesto za sve ljubitelje hrane.

Njezina važnost prepoznata je i na međunarodnoj razini. Godine 2005. proglašena je "tržnicom godine" na Međunarodnoj konferenciji javnih tržnica, dok ju je CNN 2017. godine proglasio "najboljom tržnicom na svijetu". Sa svojom bogatom poviješću, impresivnom arhitekturom i izvanrednom ponudom, La Boqueria predstavlja pravo srce Barcelone i destinaciju koju ne smijete propustiti.

Hrvatske tržnice kao potencijalni turistički magnet: Inspiracija iz Barcelone

Primjer Barcelonine tržnice La Boqueria, kao i mnogih drugih europskih metropola i većih turističkih destinacija, pruža jasan primjer uspješnog spoja tradicije i modernog turizma. Umjesto da se osmišljavaju potpuno nove strategije, hrvatski gradovi mogu preuzeti elemente tog modela, poput integracije lokalne gastronomije, kulturne baštine i suvremenih turističkih sadržaja te ih prilagoditi vlastitim potrebama i uvjetima.

Takve tržnice prerastaju svoju osnovnu funkciju tj. mjesta za nabavu svježih namirnica. One postaju simbol gradova, kulturni i gastronomski epicentri te nezaobilazne turističke atrakcije koje privlače posjetitelje tijekom cijele godine. Ovaj koncept koji spaja tradiciju, autentičnost i suvremeni turistički doživljaj nudi inspiraciju hrvatskim metropolama koje traže nove načine za produženje turističke sezone.

U gradovima poput Zagreba, Osijeka, Varaždina, Splita, Dubrovnika i Rijeke postoje tržnice s bogatom poviješću i prepoznatljivom lokalnom ponudom. Međutim, pitanje je jesu li one spremne napraviti transformaciju i postati atraktivne destinacije koje žive svih 365 dana u godini. Hrvatski gradovi su danas suočeni s gubitkom atraktivnosti njihovih užih središta na uštrb trgovačkih centara na periferiji. Revitalizacijom tržnica centri gradova mogu ponovno postati privlačni ne samo za turiste, već i za domaće stanovništvo, a to može potaknuti i otvaranje malih obrta i drugih atraktivnih sadržaja u njihovom okruženju. Ključ uspjeha leži u kreativnom povezivanju lokalnih resursa s globalnim trendovima.

Tržnice ne bi trebale biti samo mjesta za trgovinu, već prostori koji odišu autentičnim doživljajem, gdje posjetitelji mogu osjetiti lokalni način života, uživati u specijalitetima, sudjelovati u kulinarskim radionicama ili jednostavno upijati atmosferu.

Kako bi hrvatske tržnice postale takvi centri privlačnosti, nužna je sinergija između urbanog planiranja, turističke promocije i uključivanja lokalnih zajednica. Preuređenje prostora, dodavanje sadržaja koji privlače turiste, poput restorana, malih gastro kutaka i suvenirnica, te organizacija događanja kao što su festivali hrane ili kulturne manifestacije, mogu biti prvi koraci.

Istovremeno, zadržavanje autentičnosti ponude – domaćih proizvoda, svježih namirnica i tradicionalnih jela

HRVATSKE TRŽNICE U FOKUSU - MOGU LI PONOVI TI USPJEH BARCELONE?

pretpostavka su da tržnica ostane vjerno ogledalo lokalne kulture. Primjer La Boquerie pokazuje da je moguće stvoriti jedinstveno iskustvo koje privlači i domaće stanovništvo i turiste. Hrvatski gradovi već imaju osnovu za razvoj takvih projekata, ali potrebna je jasna vizija, ulaganje u infrastrukturu i spremnost na promjenu percepcije tržnice kao isključivo trgovačkog prostora. Uz inovativan pristup i strateško planiranje, hrvatske tržnice mogle bi postati ne samo svakodnevni centri života, već i prepoznatljive točke na svjetskoj turističkoj karti.

Tržnice koje oblikuju ekološku budućnost Hrvatske

Integracija tržnica s fokusom na ekološke proizvode u razvojni projekt Hrvatske može postati ključan element u pozicioniranju zemlje kao vodeće ekološke destinacije u Europi. Ove tržnice, zamišljene kao dinamična središta, istovremeno bi okupljale lokalne proizvođače, privlačile turiste i služile lokalnom stanovništvu promovirajući održivost, autentičnost i kvalitetu domaćih proizvoda. Na njima bi se nudili certificirani ekološki proizvodi vrhunske kvalitete, s posebnim naglaskom na autohtone proizvode i tradicionalne metode uzgoja, čime bi se dodatno istaknula jedinstvenost Hrvatske u europskom kontekstu.

Uz svoju osnovnu funkciju, tržnice bi se razvile u prostorno i konceptualno bogata mjesta koja spajaju edukaciju, interaktivna iskustva i promociju kulturne baštine. Posjetitelji bi mogli sudjelovati u radionicama, degustacijama i prezentacijama, gradeći povezanost s lokalnom zajednicom i prepoznajući vrijednost održivog pristupa u svakodnevnom životu. Takve tržnice bi osnaživale ruralna područja stvaranjem novih prilika za lokalne proizvođače, dok bi smanjivanje ovisnosti o uvozu doprinijelo dugoročnom jačanju hrvatskog gospodarstva.

Infrastrukturno, tržnice bi bile projektirane prema načelima održivosti, koristeći obnovljive izvore energije i minimizirajući negativan utjecaj na okoliš. Njihov moderan i funkcionalan dizajn treba naglasiti hrvatski povijesni i kulturni identitet, te bi mogao postati simbol ekološke osviještenosti. Aktivno sudjelovanje na međunarodnim sajmovima i konferencijama dodatno bi učvrstilo imidž Hrvatske kao zemlje koja vodi u ekološkim standardima. Suradnja s međunarodnim organizacijama za ekološku poljoprivredu otvorila bi vrata novim investicijama i privukla turiste zainteresirane za održivost, kvalitetu i autentična iskustva.

Razvojem takvih tržnica, Hrvatska bi ostvarila dvostruki cilj: potaknula bi gospodarski rast podrškom lokalnim proizvođačima te postala prepoznatljiva destinacija ekološkog turizma. Na taj način, tržnice bi simbolizirale sinergiju tradicije, održivosti i inovacije, pružajući temelj za trajni uspjeh na globalnoj sceni.

DIJASPORA

hhhhhhh
hhhhhhh

DIJASPORA KAO POKRETAČ EKOLOŠKE POLJOPRIVREDE U HRVATSKOJ

Hrvatska je zemlja iznimnog prirodnog bogatstva, raznolike klime i plodnog tla, što ju čini savršenim kandidatom za razvoj ekološke poljoprivrede. No, kako bi se ostvario potencijal i Hrvatsku pozicioniralo u sam vrh Europske unije u ovom sektoru, potrebno je suočiti se s nizom izazova, uključujući demografske probleme, nedostatak radne snage i starenje ruralnog stanovništva. U tom kontekstu, hrvatska dijaspora može odigrati ključnu ulogu, ne samo kao investitor i radna snaga, već i kao most prema međunarodnim tržištima i modernim tehnologijama.

Potencijal Hrvatske za ekološku poljoprivredu

Hrvatska raspolaže s više od 1,5 milijuna hektara poljoprivrednog zemljišta, od čega značajan dio ostaje neiskorišten. Raznolika klima – od mediteranske duž obale, preko kontinentalne u unutrašnjosti, do planinske u Gorskom kotaru i Lici – omogućuje proizvodnju širokog spektra ekoloških proizvoda. Od maslinovog ulja i vina do žitarica, voća i povrća, Hrvatska ima potencijal postati sinonim za visokokvalitetne i prirodno uzgojene proizvode na tržištima Europske unije i šire. Međutim, unatoč ovim predispozicijama, poljoprivreda u Hrvatskoj suočava se s brojnim izazovima. Ruralna područja su suočena s depopulacijom, starim stanovništvom i nedostatkom radne snage. Istovremeno, suvremene tehnologije i inovacije u ekološkoj poljoprivredi nisu dovoljno prisutne, što usporava razvoj ovog sektora.

Dijaspورا kao ključni partner

S više od četiri milijuna Hrvata koji žive izvan granica zemlje, dijaspora predstavlja ogroman potencijal za revitalizaciju hrvatskog poljoprivrednog sektora. Članovi dijaspore često imaju pristup kapitalu, znanju i kontaktima koji su neophodni za razvoj složenih poljoprivrednih projekata. Njihovo uključivanje moglo bi pomoći u rješavanju nekoliko ključnih problema.

Investicije u ekološku poljoprivredu

Dijaspora može postati izvor ulaganja za modernizaciju poljoprivredne infrastrukture i usvajanje naprednih tehnologija. Mnogi Hrvati u iseljeništvu stekli su iskustvo u vođenju uspješnih poslovnih modela u zemljama poput Njemačke, Kanade, SAD-a i Australije. Njihova financijska sredstva i poslovni modeli mogu pomoći u razvoju modernih poljoprivrednih gospodarstava koja zadovoljavaju stroge europske ekološke standarde.

Prijenos znanja i inovacija

Osim financijskih sredstava, dijaspora može doprinijeti i transferom znanja. Iseljenici koji su radili ili studirali u zemljama s razvijenim ekološkim sektorom mogu donijeti suvremene tehnologije, metode uzgoja i praksu upravljanja zemljištem koje bi Hrvatsku mogle svrstati u vrh Europske unije. Ovo uključuje preciznu poljoprivredu, digitalizaciju i održive metode uzgoja koje minimaliziraju utjecaj na okoliš.

Povezivanje s međunarodnim tržištima

Hrvati u dijaspori često djeluju kao uspješni poduzetnici u zemljama domaćinima, što im omogućuje pristup globalnim tržištima. Njihova mreža kontakata može pomoći u plasiranju hrvatskih ekoloških proizvoda, poput maslinovog ulja, vina i ljekovitog bilja, na konkurentna tržišta Europske unije, Sjedinjenih Američkih Država i Azije.

Povratak i revitalizacija ruralnih područja

Mnogi članovi dijaspore imaju emocionalnu povezanost s Hrvatskom i razmatraju povratak, posebno u mirovini. Ciljane inicijative, poput olakšavanja kupovine poljoprivrednog zemljišta, pružanja bespovratnih sredstava za pokretanje ekoloških gospodarstava i smanjenja birokratskih prepreka, mogu privući povratnike da se uključe u razvoj ruralnih zajednica. Povratnici bi mogli pomoći u revitalizaciji područja poput Slavonije, Banovine i Like, gdje su potrebni novi stanovnici i radna snaga.

DIJASPORA KAO POKRETAČ EKOLOŠKE POLJOPRIVREDE U HRVATSKOJ

Obrazovanje i poduzetništvo mladih

Kroz suradnju s dijasporom, Republika Hrvatska može pokrenuti obrazovne programe i radionice za mlade poljoprivrednike koji bi učili o ekološkim praksama i modernim tehnikama uzgoja. Dijaspора može financirati stipendije, organizirati razmjenu s inozemnim institucijama i pružiti mentorstvo budućim generacijama poljoprivrednika.

Demografski i društveni aspekti

Hrvatska se suočava s ozbiljnim demografskim izazovima, uključujući starenje stanovništva, nisku stopu nataliteta i migraciju mladih u inozemstvo. Ruralne zajednice posebno su pogođene ovim trendovima, što rezultira smanjenom radnom snagom i napuštenim zemljištima.

Uključivanje dijaspore u razvoj ekološke poljoprivrede moglo bi djelovati kao dvosmjerni proces: s jedne strane, omogućiti povratnicima da izgrade kvalitetan život u domovini, a s druge strane, pomoći u revitalizaciji ruralnih područja. Osiguranje financijskih poticaja, poreznih olakšica i pristupa povoljnim kreditima za povratnike ključno je za uspjeh ove strategije.

Ekološka poljoprivreda kao strateški cilj

Razvoj ekološke poljoprivrede u Republici Hrvatskoj ima potencijal postati ključni strateški cilj koji objedinjuje ekonomske, ekološke i promotivne benefite. Izvoz visokokvalitetnih ekoloških proizvoda ne samo da može značajno povećati nacionalne prihode, već i smanjiti trgovinski deficit, čime bi Hrvatska postala konkurentnija na globalnom tržištu. Ekološke metode uzgoja donose dodatnu vrijednost jer smanjuju emisije stakleničkih plinova, čuvaju plodnost tla i štite ključne resurse poput vode, čime se osigurava dugoročna održivost poljoprivredne proizvodnje i očuvanje okoliša za buduće generacije.

Ujedno, kvalitetni ekološki proizvodi iz Republike Hrvatske imaju potencijal postati ambasadori zemlje na međunarodnoj sceni, jačajući prepoznatljivost Hrvatske kao proizvođača prirodnih, zdravih i visokokvalitetnih prehrambenih proizvoda.

Ključnu ulogu u ovom procesu može odigrati hrvatska dijaspora, koja ima kapacitet postati snažan pokretač transformacije ekološkog sektora. Njihova uključenost ne bi samo osigurala revitalizaciju ruralnih područja, već i jačanje emocionalnih i gospodarskih veza s domovinom, čime bi se dodatno učvrstila nacionalna strategija usmjerena prema dugoročno održivom razvoju i jačanju hrvatskog identiteta na globalnoj razini.

Hrvatska dijaspora nije samo iseljeništvu izvan granica domovine, već neprocjenjiv resurs i ključni partner u izgradnji održive budućnosti Hrvatske.

Njihovo aktivno uključivanje u razvoj ekološke poljoprivrede pruža rješenja za mnoge strukturne izazove s kojima se Hrvatska suočava, uključujući demografski pad, nedostatak radne snage i ograničene investicije. Istovremeno, omogućuje povratnicima ne samo da se reintegriraju u društvo, već i da svojim znanjem, iskustvom i financijskim doprinosom pridonose gospodarskom razvoju zemlje. Sinergija između domaćih resursa i dijaspore može iznjedrati održiv i konkurentan sektor ekološke poljoprivrede, koji čuva prirodne resurse, promiče zdrav način života te jača imidž Hrvatske kao ekološki osviještene zemlje u Europskoj uniji.

Ovaj zajednički trud gradi mostove između Hrvatske i njezine dijaspore, učvršćuje emocionalne i gospodarske veze te omogućuje stvaranje boljih prilika za buduće generacije. Hrvatska ima potencijal postati primjer uspješnog modela razvoja u kojem se prirodna bogatstva i ljudski kapital spajaju u službi dugoročne održivosti, prosperiteta i nacionalnog identiteta.

FINANCIRANJE I MARKETINŠKE AKTIVNOSTI ZA STRATEŠKI PROJEKT STVARANJA EKOLOŠKE HRVATSKE

Stvaranje Ekološke Hrvatske kao prepoznatljive i strateške inicijative s ciljem pozicioniranja RH u vrh europskih država s održivim ekološkim sektorom zahtijeva multidimenzionalan pristup u financiranju, marketinškim aktivnostima i institucionalnoj podršci. Ovaj projekt ima potencijal ne samo za unapređenje gospodarstva i ruralnog razvoja nego i za jačanje imidža Hrvatske na međunarodnoj razini.

1. Financiranje projekta – ključni akteri i izvori

Za realizaciju ovog projekta nužno je osigurati stabilne financijske izvore iz više razina i sektora:

- Državna razina: Vlada RH, putem Ministarstva financija, Ministarstva poljoprivrede, Ministarstva gospodarstva, Ministarstva demografije i useljništva te Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU, trebala bi osigurati početna sredstva za pokretanje pilot-projekta. Ovo uključuje i kreiranje nacionalnih programa subvencija i financijskih poticaja za buduće ekološke proizvođače.
- Regionalna i lokalna razina: Županijski i lokalni proračuni trebali bi se usmjeriti prema infrastrukturnim ulaganjima u regijama poput Banovine, Slavonije i Sjeverne Hrvatske. Lokalni doprinos omogućit će prilagodbu specifičnostima svake regije i osigurati održivost projekta.
- EU fondovi: Hrvatska može aplicirati na nekoliko ključnih programa financiranja na razini EU, uključujući:
 - **Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EAFRD)**, koji podržava održivu poljoprivredu i razvoj ruralnih područja.
 - **Program LIFE**, koji financira projekte vezane za zaštitu okoliša, klimu i održivu poljoprivredu.
 - **Europski socijalni fond Plus (ESF+)**, za edukaciju i razvoj ljudskih resursa u ruralnim područjima.
 - **Horizon Europe**, za inovativne projekte u agroekologiji i tehnološkom razvoju.
 - **Just Transition Fund (JTF)**, za regije koje se suočavaju s tranzicijskim izazovima.

2. Pilot-projekt i infrastruktura kao temelj projekta

Pilot-projekt usmjeren na Banovinu postavlja temelje za buduće širenje modela ekološke poljoprivrede na ostale regije Hrvatske. Za uspješnu realizaciju, potrebno je:

- Razvojni centar za agroekologiju: Centar bi služio kao središte edukacije, istraživanja i inovacija u ekološkoj poljoprivredi. Njegova zadaća uključivala bi obuku lokalnih proizvođača, razvoj održivih tehnologija te certificiranje ekoloških proizvoda.
- Zadruga i OPG-ovi: Stvaranje lokalnih zadruga omogućilo bi ekološkim proizvođačima lakši pristup tržištu i smanjenje troškova. Zadruga bi također imale ključnu ulogu u logistici i distribuciji proizvoda.
- Edukativni i turistički sadržaji: Izgradnja hotela i pratećih sadržaja na području Banovine ne samo da bi povećala turistički potencijal regije već bi služila i za promociju ekološke poljoprivrede kroz specijalizirane programe i konferencije.

3. Marketinške aktivnosti i uključivanje dijaspore

Marketinški plan za promicanje projekta ima dva ključna smjera:

- Program "Dolar za Dolar": U suradnji s Vladom RH, ovaj program predlaže model sufinanciranja u kojem svaki dolar koji investira povratnik iz dijaspore država nadoknađuje jednakim iznosom. To bi potaknulo veći broj iseljenika na ulaganje u ekološku poljoprivredu i razvoj ruralnih područja.
- Program "Otkrij svoju Hrvatsku": Cilj ovog programa je privući mlade iz dijaspore kroz desetodnevna putovanja u Hrvatsku, gdje bi se upoznali s prirodnim bogatstvima i potencijalima ekološke poljoprivrede. Ova inicijativa ima snažan promotivni i motivirajući učinak, jer mladi kroz osobno iskustvo razvijaju emocionalnu povezanost s Hrvatskom i postaju ambasadori ove ideje u svijetu.

4. Uloga neprofitne organizacije "Marshall Plan Hrvatska - budućnost uz Dijasporu"

Neprofitna udruga osnovana s ciljem provedbe ovog projekta imala bi ključnu ulogu u organizaciji, promidžbi i povezivanju različitih sudionika. Zadaće udruge uključivale bi:

- Organizaciju promotivnih kampanja u Hrvatskoj i dijaspori.
- Edukaciju lokalnih zajednica o ekološkoj poljoprivredi.
- Umrežavanje proizvođača, investitora i potrošača.

FINANCIRANJE I MARKETINŠKE AKTIVNOSTI ZA STRATEŠKI PROJEKT STVARANJA EKOLOŠKE HRVATSKE

5. Razvoj tržišta i tradicionalnih poljoprivrednih grana

Razvoj tržišta u većim hrvatskim središtima (Zagreb, Split, Rijeka) bio bi ključan za distribuciju i promociju ekoloških proizvoda. Inspiracija bi se mogla crpiti iz uspješnih primjera europskih tržišta, poput one u Barceloni.

Posebnu pažnju treba posvetiti tradicionalnim granama poljoprivrede poput maslinarstva, koje je već ostvarilo globalni uspjeh. Povezivanje modernih ekoloških trendova s bogatom tradicijom pruža dodatnu vrijednost projektu i povećava njegovu konkurentnost na svjetskom tržištu.

Stvaranje Ekološke Hrvatske zahtijeva suradnju na svim razinama društva i snažnu institucionalnu podršku. Financijska stabilnost, uključivanje dijaspore te inovativan pristup infrastrukturi i marketingu ključni su faktori uspjeha. Uz pravilnu implementaciju, ovaj projekt može postati primjer uspješnog održivog razvoja i postaviti Hrvatsku kao lidera u ekološkoj proizvodnji unutar EU.

DOLAR ZA DOLAR

„DOLAR ZA DOLAR“ – VIZIJA REVITALIZACIJE RH KROZ POVRATAK DIJASPORE

Hrvatska se nalazi pred povijesnom prilikom koja zahtijeva vizionarski pristup, stratešku odlučnost i zajednički napor svih dionika društva. Suočeni s izazovima demografskog pada i gospodarskog usporavanja, moramo se okrenuti prema jedinstvenim potencijalima koji leže unutar našeg globalnog nacionalnog identiteta. Projekt „Dolar za dolar“ predstavlja hrabar i inovativan korak prema revitalizaciji Hrvatske kroz povratak dijasporu, sinergiju resursa i strateško investiranje u budućnost.

Vizija i načela koncepta

„Dolar za dolar“ temelji se na ideji partnerstva između hrvatske države i iseljeničkih zajednica. Svako ulaganje povratnika iz dijasporu bit će proporcionalno poduprto financijskim sredstvima države, čime se potiče ekonomski razvoj, stvaranje radnih mjesta i ravnomjerni regionalni napredak.

Ovaj model nije samo financijski; on je izraz povjerenja i priznanja vrijednosti koju dijaspora donosi domovini. Kroz ovu inicijativu Hrvatska ne samo da otvara vrata svojim iseljenicima, već aktivno stvara prilike za njihovo uključivanje u gospodarski, društveni i kulturni preporod. Povratnici nisu samo investitori; oni su nositelji znanja, vještina i globalne perspektive potrebne za konkurentnost u suvremenom svijetu.

Potencijal dijasporu kao ključni resurs

Hrvatska dijaspora, koja broji milijune ljudi diljem svijeta, oduvijek je bila snažan izvor podrške domovini, bilo kroz kulturno nasljeđe, humanitarne aktivnosti ili financijske doprinose. Međutim, „Dolar za dolar“ prelazi granice tradicionalnog odnosa i poziva dijasporu da postane ključni partner u strateškom razvoju zemlje.

Kroz ulaganja u inovativne sektore poput tehnologije, održivih izvora energije, visokotehnološke proizvodnje i ruralnog razvoja, povratnici mogu aktivno sudjelovati u stvaranju konkurentnog gospodarstva. Uz državnu podršku, oni će imati priliku osigurati održivost svojih projekata i dodatno potaknuti gospodarski rast.

Strateške komponente programa

- 1. Financijska podrška države:** Cilj je da Hrvatska ponudi povratnicima iz poslovne dijasporu 50% financijske potpore u obliku proporcionalnih kapitalnih ulaganja. Dodatnih 50% potpore može se osigurati kroz porezne olakšice i druge oblike poticaja, usklađene s prioritetima gospodarskog razvoja.
- 2. Poticaji za ruralna područja:** Poseban naglasak stavlja se na revitalizaciju slabije razvijenih regija. Povratnici koji odluče ulagati u ovim područjima dobit će dodatne olakšice, poput subvencija za infrastrukturu i poreznih pogodnosti.
- 3. Potpora inovacijama i start-upovima:** Država će osigurati sredstva za istraživanje i razvoj, stvaranje poslovnih inkubatora te mentorstvo za poduzetnike koji žele pokrenuti inovativne projekte.
- 4. Olakšice za obitelji povratnika:** Program uključuje subvencije za preseljenje, porezne olakšice i podršku u prilagodbi, čime se stvara povoljno okruženje za povratak cijelih obitelji.

Inspiracija iz uspješnih modela

Koncept „Dolar za dolar“ inspiriran je primjerima zemalja poput Irske i Izraela, koje su kroz aktivnu suradnju s dijasporom transformirale svoje gospodarske i društvene sustave. Hrvatska ima potencijal učiniti isto, ali uspjeh ovisi o jasnoj viziji, sustavnom planiranju i predanosti svih uključenih aktera.

Pogled prema budućnosti

Ovaj projekt nije samo financijski model, već simbol obnove povjerenja i povezivanja između Hrvatske i njene dijasporu. On predstavlja poziv svima koji osjećaju pripadnost domovini da se uključe u stvaranje bolje budućnosti. U konačnici, „Dolar za dolar“ ima potencijal pretvoriti izazove u prilike i postati primjer kako se kroz zajedništvo i inovativnost mogu ostvariti velike promjene.

Sada je trenutak da pokažemo svijetu, a ponajprije sebi, da Hrvatska zna cijeniti svoju dijasporu i da je spremna graditi budućnost na temeljima suradnje, solidarnosti i zajedničkog napretka.

„DOLAR ZA DOLAR“ – VIZIJA REVITALIZACIJE RH KROZ POVRATAK DIJASPORE

OTKRIJ SVOJU HRVATSKU

"OTKRIJ SVOJU HRVATSKU" - MOST PREMA BUDUĆNOSTI HRVATSKE

Hrvatska je mnogo više od zemlje; ona je kolektivno sjećanje, osjećaj pripadnosti i bogata povijest ispričana kroz generacije. U tom duhu, inicijativa "Otkrij svoju Hrvatsku" osmišljena je kao snažan odgovor na sve veću potrebu za povezivanjem mladih iz dijaspe s njihovim korijenima, kulturom i domovinom. Ovo nije samo projekt, već putovanje koje spaja prošlost i sadašnjost kako bi izgradilo bolju budućnost za sve.

Srce projekta: Povratak identitetu

Mnogi mladi Hrvati diljem svijeta nose u sebi duboku čežnju za zemljom svojih predaka. Sjećanja na priče o Hrvatskoj, mirisu mora ili šumu planina, prenesena s koljena na koljeno, često postaju snažna poveznica sa zemljom koju mnogi nikada nisu ni posjetili. "Otkrij svoju Hrvatsku" pruža priliku da se te čežnje pretvore u stvarnost. Projekt poziva mlade Hrvate u dobi od 18 do 26 godina da dublje upoznaju svoju domovinu kroz edukativna putovanja, tematske radionice i izravnu interakciju s lokalnim zajednicama.

Inovativni pristup povezivanju

Kroz desetodnevne programe, sudionici otkrivaju povijesne znamenitosti, sudjeluju u kulturnim manifestacijama i aktivno doprinose očuvanju baštine. Ovo nije samo turizam, već jedinstvena prilika za izgradnju trajnih veza s Hrvatskom i njezinim ljudima. Edukativne radionice i programi usmjereni na kulturno i povijesno nasljeđe pomažu mladima da razumiju slojevitost svoje baštine, dok integracijske aktivnosti s lokalnim zajednicama omogućuju dublje razumijevanje suvremene Hrvatske.

Dugoročni utjecaj na buduće generacije

Misija projekta nije ograničena na stvaranje trenutnih uspomena. Cilj je oblikovati novu generaciju lidera, ambasadora i inovatora koji će svoju kulturu i vrijednosti nositi diljem svijeta. Utemeljena na suradnji, povjerenju i zajedništvu, ova inicijativa gradi mostove koji nadilaze granice i generacije. Mladi iz dijaspe postaju ključni sudionici u očuvanju kulturne baštine i razvoju Hrvatske, dok istovremeno jačaju svoj osjećaj pripadnosti.

Šira vizija: Globalni doseg

Vizija "Otkrij svoju Hrvatsku" obuhvaća više od samog povezivanja s domovinom. Projekt ima ambiciju da Hrvatsku pozicionira kao ključnog igrača na globalnoj sceni. Promocijom zemlje kao destinacije za turizam, investiranje i obrazovanje, inicijativa doprinosi gospodarskom razvoju, potiče inovacije i jača međunarodnu prepoznatljivost. Mladi sudionici postaju ambasadori Hrvatske, promovirajući njezine vrijednosti i potencijale diljem svijeta.

Povezivanje kroz edukaciju i suradnju

Posebna pažnja posvećena je obrazovnim programima koji uključuju profesionalce i studente iz dijaspe. Specifična tematska putovanja omogućuju umrežavanje s kolegama u Hrvatskoj, čime se potiče prijenos znanja i tehnologija. Ovi programi jačaju suradnju, obogaćuju obrazovni sustav i doprinose razvoju tržišta rada.

Poziv na zajedništvo

Uz podršku zajednica, roditelja i institucija, "Otkrij svoju Hrvatsku" postaje platforma za povezivanje, inspiraciju i zajednički razvoj. Ova inicijativa nije samo poziv mladima da otkriju svoje korijene, već i prilika za sve nas da doprinesemo izgradnji Hrvatske kao moderne, uspješne i otvorene zemlje. Zajedno možemo oblikovati budućnost u kojoj se povezanost, ljubav prema domovini i zajednički trud pretvaraju u snažan temelj za generacije koje dolaze.

Hrvatska čeka da je otkrijemo – kao domovinu, inspiraciju i zajednicu. Pridružite nam se na ovom putovanju i budite dio priče o obnovljenom zajedništvu, ispunjenoj vizijom i ljubavlju prema našoj zemlji.

ZAKLJUČAK

Ekološka poljoprivreda na globalnoj razini i potencijal Hrvatske

U vremenu sve izraženijih klimatskih promjena, opadanja kvalitete tla i globalne potrebe za održivim pristupima u proizvodnji hrane, ekološka poljoprivreda postaje ključna za očuvanje okoliša i zdravlja ljudi. Hrvatska, sa svojim bogatim prirodnim resursima, čistim tlom, obiljem vode i povoljnim klimatskim uvjetima, ima jedinstvenu priliku da postane predvodnica u ovoj atraktivnoj ekološkoj perspektivi. Strategijska orijentacija na ekološku poljoprivredu ne samo da bi vrednovala hrvatska prirodna bogatstva nego bi i osnažila nacionalno gospodarstvo, pozicionirajući Hrvatsku kao lidera u proizvodnji ekoloških proizvoda unutar Europske unije.

Doprinos dijaspore razvoju ekološke Hrvatske

Hrvatska dijaspora, kroz svoje iskustvo, resurse i mreže, može odigrati ključnu ulogu u ostvarivanju vizije ekološke Hrvatske. Njihovo uključivanje u projekte ulaganja, transfer znanja i tehnologija te u međunarodnu promociju domaćih ekoloških proizvoda dodatno bi unaprijedilo razvoj sektora. Dijaspore može poslužiti kao most prema globalnim tržištima, čineći Hrvatsku konkurentnom u području ekološke poljoprivrede i pomažući u privlačenju stranih investicija.

Banovina kao pilot-projekt održive ekološke regije

Banovina, regija koja se suočila s posljedicama razornog potresa, odabrana je kao pilot-projekt zbog svojih prirodnih resursa i strateške potrebe za revitalizacijom. Ekološka poljoprivreda može postati temelj održivog gospodarstva u regiji, pružajući nova radna mjesta, potičući povratak mladih i stvarajući uvjete za dugoročnu stabilnost. Cilj je replicirati ovaj model razvoja u Slavoniji, sjevernoj Hrvatskoj i drugim regijama, čime bi se osigurala ravnomjerna regionalna zastupljenost i održivi rast.

Razvoj infrastrukture kao osnova za ekološki napredak

Za uspješnu implementaciju projekta ključna je uspostava moderne infrastrukture, prilagođene ekološkoj proizvodnji. Predviđena je izgradnja Razvojnog centra za agroekologiju, koji će biti središte za edukaciju i inovacije, kao i ekoloških zadruga i OPG-ova koji će djelovati kao pokretači održivog razvoja. Uz to, uvođenje specijaliziranih hotela posvećenih edukaciji o održivom razvoju doprinijet će podizanju svijesti i stvaranju prepoznatljivog brenda ekološke Hrvatske.

Važnost tržnica i očuvanja tradicije kroz razvoj maslinarstva

Razvoj lokalnih tržnica u značajnim metropolama omogućit će lakši pristup visokokvalitetnim ekološkim proizvodima i povećati njihovu vidljivost na domaćem i međunarodnom tržištu. Inspiracija su uspješni primjeri iz svijeta, poput Barcelone, koji dokazuju da tržnice mogu biti centri inovacija i turističke atrakcije.

Poseban naglasak stavlja se na tradiciju maslinarstva, koje već ostvaruje svjetski uspjeh, pružajući primjer kako kombinacija kvalitete i autentičnosti može pozicionirati Hrvatsku u vrh globalne ponude.

Ovim zaključkom želimo istaknuti ne samo potrebu već i potencijal Hrvatske za preobrazbu u vodeću ekološku regiju Europe, uz snažno oslanjanje na prirodna bogatstva, potporu dijaspore i održive strateške inicijative.

ZAKLJUČAK

CRO GREEN - TIM STRUČNJAKA

CRO GREEN

HRVATSKA - U SKLADU S PRIRODOM

PROF. DR. SC.
IVO GRGIĆ

Ovaj projekt nije samo prilika za otkrivanje ljepota domovine, već i za izgradnju mostova između dijaspora i Hrvatske, temeljene na zajedničkom identitetu, povjerenju i suradnji.

CRO GREEN

HRVATSKA - U SKLADU S PRIRODOM

KONZULTANT
ROBERT HADŽIĆ

Ovaj projekt nije samo prilika za otkrivanje ljepota domovine, već i za izgradnju mostova između dijaspora i Hrvatske, temeljene na zajedničkom identitetu, povjerenju i suradnji.

CRO GREEN

HRVATSKA - U SKLADU S PRIRODOM

PROF. DR. SC.
ALBERT MARINCULIĆ

Ovaj projekt nije samo prilika za otkrivanje ljepota domovine, već i za izgradnju mostova između dijaspora i Hrvatske, temeljene na zajedničkom identitetu, povjerenju i suradnji.

CRO GREEN

HRVATSKA - U SKLADU S PRIRODOM

FINANCIJSKI STRUČNJAK
GORAN JERAS

Ovaj projekt nije samo prilika za otkrivanje ljepota domovine, već i za izgradnju mostova između dijaspora i Hrvatske, temeljene na zajedničkom identitetu, povjerenju i suradnji.

CRO GREEN

HRVATSKA - U SKLADU S PRIRODOM

PROF. DR. SC.
ĐANI BENČIĆ

Ovaj projekt nije samo prilika za otkrivanje ljepota domovine, već i za izgradnju mostova između dijaspora i Hrvatske, temeljene na zajedničkom identitetu, povjerenju i suradnji.

CRO GREEN

HRVATSKA - U SKLADU S PRIRODOM

DIPL. OEC
ZVONIMIR REPAČ

Ovaj projekt nije samo prilika za otkrivanje ljepota domovine, već i za izgradnju mostova između dijaspora i Hrvatske, temeljene na zajedničkom identitetu, povjerenju i suradnji.

CRO GREEN

HRVATSKA - U SKLADU S PRIRODOM

DIPL. ING. AGR.
DALIBOR JURINA

Ovaj projekt nije samo prilika za otkrivanje ljepota domovine, već i za izgradnju mostova između dijaspora i Hrvatske, temeljene na zajedničkom identitetu, povjerenju i suradnji.

CRO GREEN

HRVATSKA - U SKLADU S PRIRODOM

MANAGER
MILAN MEDIĆ

Ovaj projekt nije samo prilika za otkrivanje ljepota domovine, već i za izgradnju mostova između dijaspora i Hrvatske, temeljene na zajedničkom identitetu, povjerenju i suradnji.

CRO GREEN

HRVATSKA - U SKLADU S PRIRODOM

PROF. DR.
JOSIP STJEPANDIĆ

Ovaj projekt nije samo prilika za otkrivanje ljepota domovine, već i za izgradnju mostova između dijaspora i Hrvatske, temeljene na zajedničkom identitetu, povjerenju i suradnji.

CRO GREEN

HRVATSKA - U SKLADU S PRIRODOM

FINANCIJSKI STRUČNJAK
MARIJO KNEŽEVIĆ

Ovaj projekt nije samo prilika za otkrivanje ljepota domovine, već i za izgradnju mostova između dijaspora i Hrvatske, temeljene na zajedničkom identitetu, povjerenju i suradnji.

CRO GREEN

HRVATSKA - U SKLADU S PRIRODOM

KONZULTANT
ZDENKO ŠTRIGA

Ovaj projekt nije samo prilika za otkrivanje ljepota domovine, već i za izgradnju mostova između dijaspora i Hrvatske, temeljene na zajedničkom identitetu, povjerenju i suradnji.

CRO GREEN

HRVATSKA - U SKLADU S PRIRODOM

MANAGER
RANKO MILIĆ

Ovaj projekt nije samo prilika za otkrivanje ljepota domovine, već i za izgradnju mostova između dijaspora i Hrvatske, temeljene na zajedničkom identitetu, povjerenju i suradnji.

TIM STRUČNJAKA ZA BOLJU HRVATSKU

Vizija ekološkog razvoja hrvatske poljoprivrede kroz timski rad vrhunskih stručnjaka

Hrvatska, zemlja bogata prirodnim resursima, plodnim zemljištem, obiljem pitke vode i talentiranim ljudima, predstavlja pravi od Boga dan potencijal za razvoj poljoprivrede. Unatoč svim ovim darovima prirode, naša poljoprivreda još uvijek zaostaje za drugim europskim zemljama koje, iako imaju manji potencijal, ostvaruju izvanredne rezultate u ovom sektoru. Postavlja se logično pitanje: Što bi zemlje poput Nizozemske, Danske ili Austrije postigle kada bi imale prirodne resurse i mogućnosti kakve ima Hrvatska? Njihovi rezultati služe nam kao inspiracija, ali i podsjetnik na to koliko toga još moramo učiniti.

Upravo iz tog razloga, tim istaknutih stručnjaka okupljen je kako bi svojim znanjem, iskustvom i vizijom pokrenuo nužne promjene. Riječ je o profesionalcima koji su cijeli svoj život posvetili poljoprivrednom razvoju Hrvatske i koji dobro poznaju sve prednosti, ali i prepreke s kojima se suočava ovaj sektor. Među njima su ugledni profesori, doktori znanosti, inženjeri, međunarodni savjetnici i vodeći stručnjaci kao što su Ivo Grgić, Robert Hadžić, Albert Marinculić, Dalibor Jurina, Đani Benčić, Zvonimir Repač i Zdenko Štriga. Tim se kontinuirano širi te se uskoro očekuje pridruživanje još nekoliko uglednih stručnjaka.

Dobrovoljni rad kao temelj promjene

Ovaj tim radi isključivo na dobrovoljnoj osnovi, vođen zajedničkom vizijom izgradnje održive i konkurentne poljoprivrede u Hrvatskoj. Njihove aktivnosti uključuju održavanje redovitih sastanaka, pisanje stručnih članaka, davanje intervjua te objavljivanje publikacija s ciljem edukacije javnosti i poticanja dijaloga o nužnim reformama. Ovi stručnjaci ne traže brze rezultate niti trenutne promjene. Njihova ambicija je jasna: potaknuti Vladu RH na djelovanje, osigurati zeleno svjetlo za strateški razvoj poljoprivrede i započeti dugoročni proces koji će Hrvatsku dovesti do vrha europskog poljoprivrednog sektora.

Primjeri uspjeha iz svijeta

Inspiraciju crpimo iz primjera zemalja poput Nizozemske, koja je svjetski lider u poljoprivrednim inovacijama unatoč nedostatku obradivog zemljišta, ili Irske, koja je kroz dobro osmišljene strategije i snažno uključivanje dijaspora postala uzor u razvoju ekološke poljoprivrede. Slično tome, Izrael je dokazao kako se s ograničenim resursima mogu ostvariti iznimni rezultati uz pravilnu primjenu tehnologije i znanja. Hrvatska ima sve preduvjete da postane predvodnica ekološke poljoprivrede u Europi, ali bez uključenja stručnjaka, sustavne strategije i volje za promjenom, taj cilj ostaje nedostižan.

Uloga hrvatske dijaspora

Jedna od ključnih točaka ove vizije jest uključivanje hrvatske dijaspora. Naši iseljenici, koji posjeduju neizmerno znanje, iskustvo i financijske resurse, predstavljaju neiskorišten potencijal koji bi mogao postati katalizator za razvoj hrvatske poljoprivrede. Upravo su se mnoge zemlje, poput Irske i Izraela, oslonile na svoju dijasporu kako bi potaknule gospodarski razvoj. Stručni tim jednoglasno se slaže da se bez aktivne uključenosti dijaspora ne može ostvariti puni potencijal hrvatske ekološke poljoprivrede.

Podrška javnosti i zajednički cilj

Važno je naglasiti da bez podrške javnosti i zajedničkog djelovanja svih Hrvata, bilo u domovini ili iseljeništvu, ovaj projekt nema budućnosti. Dobrovoljni rad ovih stručnjaka primjer je kako pojedinci svojim trudom i zalaganjem mogu pokrenuti promjene. Njihova vizija, znanje i predanost trebaju biti prepoznati i podržani od strane svih nas. Samo zajedničkim radom i dijalogom možemo ostvariti ciljeve koji će osigurati svjetliju budućnost za sve generacije.

Hrvatska poljoprivreda ima priliku postati svjetski prepoznatljiva po svojoj kvaliteti, održivosti i inovacijama. No, za ostvarenje ovog cilja potrebni su timski rad, strateško planiranje i uključivanje svih resursa, uključujući potencijal dijaspora. Naš tim stručnjaka, koji nesebično ulažu svoje vrijeme i energiju, pokazuje kako se trudom i zajedničkom vizijom mogu ostvariti velike stvari. Sada je vrijeme da im svi pružimo podršku i zajedno krenemo prema ostvarivanju ove važne ekološke vizije za Hrvatsku.

TIM STRUČNJAKA ZA BOLJU HRVATSKU

